

**РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВЛАДА**

НАЦРТ

**ЗАКОН
О ВИСОКОМ ОБРАЗОВАЊУ**

Бања Лука, април 2016. године

ЗАКОН О ВИСОКОМ ОБРАЗОВАЊУ

ГЛАВА I ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим законом уређују се: принципи и циљеви високог образовања у Републици Српској (у даљем тексту: Република), нивои и врсте високог образовања, оснивање, организација и рад високошколских установа, обезбјеђење квалитета у области високог образовања, образовна дјелатност, права и обавезе академског особља и студената, тијела у области високог образовања, финансирање високошколских установа, као и друга питања од значаја за обављање дјелатности високог образовања.

Члан 2.

Грамматички изрази употребљени у овом закону за означавање мушког или женског рода подразумијевају оба пола.

Члан 3.

(1) Високо образовање је дјелатност од општег друштвеног интереса у Републици.

(2) Високо образовање заснива се на сљедећим принципима:

- 1) академске слободе и академска самоуправа,
- 2) аутономија високошколске установе,
- 3) јединство наставе и научноистраживачког, односно умјетничког рада,
- 4) отвореност према јавности,
- 5) уважавање хуманистичких и демократских вриједности европских и националних традиција,
- 6) укључивање у европски простор високог образовања и унапређивање мобилности особља и студената,
- 7) поштовање људских права и грађанских слобода, укључујући забрану свих видова дискриминације,
- 8) учешће студената у управљању и одлучивању, посебно у вези са питањима која су од значаја за квалитет наставе,
- 9) побољшање квалитета учења, подучавања и оцјењивања и њихово смјеравање ка студенту као центру ових процеса,
- 10) равноправност високошколских установа,
- 11) обезбјеђивање квалитета и ефикасности студирања,
- 12) цјеложивотно учење,
- 13) објективне и транспарентне процедуре избора, запошљавања и напредовања наставног особља,
- 14) повећање степена инклузије система високог образовања,
- 15) афирмација конкурентности образовних и истраживачких установа ради повећања квалитета и ефикасности високошколског система и
- 16) унапређивање степена равноправности полова.

Члан 4.

Основни циљеви високог образовања су:

- 1) стицање, развијање, заштита и преношење знања и способности посредством наставе и научноистраживачког рада с циљем доприноса развоју способности појединаца и друштва,
- 2) пружање могућности појединцима да, под једнаким условима, стекну високо образовање и образују се током цијелог живота,
- 3) успостављање и развијање сарадње у високом образовању,
- 4) пренос знања и повезивање са тржиштем рада,
- 5) достизање европске просјечне стопе становништва са високим образовањем и
- 6) стварање и развијање друштва знања.

Члан 5.

(1) Приступ високом образовању имају сва лица која су завршила четворогодишњу средњу школу у Републици и Босни и Херцеговини (у даљем тексту: БиХ), као и лица која су завршила средњу школу у иностранству.

(2) Изузетно од става 1. овог члана, приступ високом образовању, под условима одређеним статутом високошколске установе, има лице без стеченог средњошколског образовања које конкурише за упис на студијске програме из умјетничких области.

(3) Ради уписа на високошколске установе у Републици, лица која су средњу школу завршила у иностранству дужна су да изврше признавање јавне исправе о завршеној средњој школи у Министарству просвјете и културе (у даљем тексту: Министарство).

(4) Изузетак од става 3. овог члана су лица која су завршила средњу школу у Републици Србији, а која нису дужна да врше признавање јавне исправе о завршеној средњој школи.

(5) У поступку из става 3. овог члана признаће се јавна исправа којом се доказује ниво образовања који се битно не разликује од истог нивоа образовања у Републици и БиХ.

(6) Приступ високом образовању не може бити ограничен директно или индиректно на основу: пола, родног идентитета, расе, сексуалне оријентације, физичког недостатка, брачног стања, боје коже, језика, вјероисповијести, политичког или другог мишљења, националног, етничког или социјалног поријекла, везе са неком националном заједницом, имовине, броја година или неког другог статуса.

Члан 6.

(1) Високошколска установа утврђује критеријуме и начин на основу којих се обавља класификација и избор кандидата за упис на високошколску установу, узимајући у обзир:

- 1) успјех у претходном образовању,
- 2) врсту и ниво претходног образовања,
- 3) резултате постигнуте на пријемном испиту,
- 4) резултате постигнуте на испиту за провјеру склоности и способности и
- 5) резултате значајне за упис кандидата.

(2) Упис кандидата на студије првог, другог и трећег циклуса врши се посредством јавног конкурса.

(3) Високошколска установа може утврдити који је средњошколски програм предуслов за упис појединог студијског програма.

(4) На студијске програме првог циклуса студија могу се уписати само кандидати који су завршили средњошколско образовање са просјечном оцјеном 3,00 и више.

(5) На студијске програме из области: права, образовања наставника, здравља и заштите здравља могу се уписати само кандидати који су завршили средње образовање са просјечном оцјеном 4,00 и више.

(6) Кандидат за упис на студије првог циклуса полаже пријемни испит или испит за провјеру склоности и способности.

(7) Редослијед кандидата за упис на студије првог циклуса утврђује се на основу критеријума из става 1. овог члана, на начин и у поступку предвиђеним општим актом високошколске установе.

(8) На студије другог и трећег циклуса уписује се кандидат који је завршио одговарајуће студије првог, односно другог циклуса, на основу критеријума из става 1. овог члана, на начин и по поступку који су предвиђени општим актом високошколске установе, у складу са овим законом.

ГЛАВА II ВРСТЕ И НИВОИ ВИСОКОГ ОБРАЗОВАЊА

Члан 7.

(1) Дјелатност високог образовања остварује се кроз академске и струковне студије.

(2) Академски студиј оспособљава студенте за обављање послова у науци, умјетности и високом образовању, у реалном сектору, те за развој и примјену научних, умјетничких и стручних достигнућа.

(3) Обавезан дио академских студијских програма је учествовање у научноистраживачком раду и практичној настави.

(4) Струковни студиј пружа студентима примјерен ниво знања и вјештина које омогућавају обављање стручних занимања и оспособљава их за непосредно укључивање у радни процес.

(5) Обавезан саставни дио струковних студијских програма је учествовање у практичној настави.

(6) Врсте студија из става 1. овог члана дефинишу се и образлажу студијским програмом.

Члан 8.

(1) Нивои високог образовања у Републици су:

- 1) први циклус,
- 2) други циклус и
- 3) трећи циклус.

(2) Студије првог циклуса су:

- 1) академске и
- 2) струковне студије.

(3) Студије другог и трећег циклуса су академске студије.

Члан 9.

(1) Нивои високог образовања из члана 8. став 1. овог закона су усклађени са Европским квалификационим оквиром и обухватају:

1) студије првог циклуса које трају најмање три, а највише четири године и вреднују се са најмање 180, односно најмање 240 бодова, у складу са Европским системом преноса бодова (енгл. European Credit Transfer System); (у даљем тексту: ECTS),

2) студије другог циклуса које се организују након студија првог циклуса, трају једну или двије године и вреднују се са најмање 60, односно најмање 120 ECTS бодова и то на начин да у збиру са првим циклусом износе најмање 300 ECTS бодова и

3) студије трећег циклуса које се организују након студија другог циклуса, трају три године и вреднују се са најмање 180 ECTS бодова.

(2) Један семестар студија вреднује се са најмање 30 ECTS бодова у сваком циклусу.

(3) Изузетак од става 1. тачка 1) овог члана су интегрисане студије медицине, стоматологије, фармације, архитектуре и ветерине које трају пет или шест година и вреднују се са најмање 300 ECTS бодова и изводе се као јединствени студијски програми који обухватају први и други циклус студија на којима се стичу звања која се уређују посебним законом.

Члан 10.

(1) Завршетком студија првог, другог или трећег циклуса лице стиче струковно, академско или научно звање у одређеној области зависно од врсте и нивоа завршеног студијског програма.

(2) Звање које стиче лице из става 1. овог члана уређује се посебним законом.

ГЛАВА III ВИСОКОШКОЛСКЕ УСТАНОВЕ

Члан 11.

(1) Високошколске установе су универзитети и високе школе са својством правног лица.

(2) Високошколске установе из става 1. овог члана су непрофитне и обављају своју дјелатност вршењем јавних овлашћења и у јавном интересу, а добит коју остваре користе искључиво за развој и унапређивање властите дјелатности високог образовања.

Члан 12.

(1) Универзитет је високошколска установа која:

1) обједињује образовни и научноистраживачки, стручни, односно умјетнички рад, као компоненте јединственог процеса високог образовања,

2) реализује најмање десет различитих академских студијских програма из најмање три области образовања и

3) изводи академске студије сва три циклуса.

(2) Универзитет може изводити струковне студије првог циклуса.

(3) Висока школа је високошколска установа која:

- 1) обједињује образовни и стручни, односно умјетнички рад, као компоненте јединственог процеса високог образовања,
- 2) реализује најмање три студијска програма из једне области образовања и
- 3) изводи струковне и академске студије првог циклуса.

Члан 13.

(1) Области образовања из члана 12. овог закона су:

- 1) образовање наставника,
- 2) умјетност и хуманистичке науке,
- 3) друштвене науке, пословање, администрација и право,
- 4) природне науке и математика,
- 5) инжењерство, технологија и грађевинарство,
- 6) пољопривреда, рибарство, шумарство и ветеринарска медицина,
- 7) здравље и заштита здравља и
- 8) услуге.

(2) Нижи класификациони нивои области образовања, поља образовања и дисциплине образовања, утврђују се Правилником о областима образовања, у складу са Међународном стандардном класификацијом образовања.

(3) Правилник из става 1. овог члана доноси министар просвјете и културе (у даљем тексту: министар).

Члан 14.

- (1) Високошколске установе могу бити јавне или приватне.
- (2) Назив високошколске установе одређује оснивач, у складу са законом.

Члан 15.

(1) Народна скупштина Републике Српске (у даљем тексту: Народна скупштина), на приједлог Владе Републике Српске (у даљем тексту: Влада), доноси одлуку о Мрежи високошколских установа и студијских програма у Републици (у даљем тексту: Мрежа високошколских установа).

(2) Мрежа високошколских установа садржи податке на основу којих се утврђују потребе за оснивањем нових високошколских установа и студијских програма и пројекције оснивања нових високошколских установа, водећи рачуна о стварним потребама за оснивањем одређеног студијског програма.

(3) Мрежа високошколских установа доноси се за период од пет година и објављује се у „Службеном гласнику Републике Српске”.

1. Оснивање високошколских установа

Члан 16.

Високошколска установа може почети да ради и обавља дјелатност високог образовања ако испуњава прописане кадровске, просторне и материјално-техничке услове за извођење наставе.

1.1 . Кадровски услови за извођење наставе

Члан 17.

(1) Високошколска установа испуњава кадровске услове за почетак рада и обављање дјелатности ако на сваком студијском програму има у радном односу са пуним радним временом најмање двије трећине од укупног броја наставника и сарадника потребних за извођење наставе на свим обавезним и изборним предметима које изводи, за све године студија.

(2) Изузетак од става 1. овог члана је високошколска установа која изводи студијске програме из области права, образовања наставника, здравља и заштите здравља, а која испуњава кадровске услове за почетак рада и обављање дјелатности ако на сваком студијском програму из наведених области образовања има у радном односу са пуним радним временом најмање три четвртине од укупног броја наставника и сарадника потребних за извођење наставе на свим обавезним и изборним предметима које изводи, за све године студија.

(3) Наставник, односно сарадник из ст. 1 и 2. овог члана, у оквиру пуног радног времена припрема и изводи наставу, обавља научноистраживачки и умјетнички рад и остале послове који су саставни дио наставног оптерећења.

(4) Министар доноси Правилник о 40-часовној радној седмици наставника и сарадника.

(5) Приликом утврђивања испуњености кадровских услова на студијским програмима из области здравља и заштите здравља, наставници и сарадници клиничких грана медицинских наука који су на високошколској установи у радном односу са непуним радним временом, а имају закључен уговор о раду са пуним радним временом са здравственом установом која је наставна база високошколске установе, сматраће се наставницима и сарадницима са пуним радним временом.

(6) Изузетак од става 1. овог члана је високошколска установа која почиње да ради или да изводи нови студијски програм, а која је дужна да обезбиједи кадровске услове у складу са ставом 1. овог члана само за прву годину студија.

(7) Високошколска установа може приликом првог извођења студијског програма уписивати студенте само у прву годину студија, а потом сваке наредне године у ону годину студија која по броју слиједи претходној години студија.

(8) Високошколска установа из става б. овог члана дужна је да за годину студија која се први пут изводи у тој академској години достави доказе Министарству о заснивању радног односа са пуним радним временом са наставним особљем које ће изводити наставу у тој академској години, најкасније до почетка академске године.

(9) Уколико високошколска установа не достави доказе из става 8. овог члана, не може наставити са извођењем тог студијског програма, а дужна је да затеченим студентима обезбиједи наставак школовања у складу са чланом 19. став 7. овог закона.

1.2. Просторни услови за извођење наставе

Члан 18.

(1) Јавна високошколска установа испуњава просторне услове за почетак рада и обављање дјелатности ако има одговарајући простор у сопственом власништву, власништву Републике или јединице локалне самоуправе.

(2) Приватна високошколска установа испуњава просторне услове за почетак рада ако има одговарајући простор у сопственом власништву.

(3) Изузетно од ст. 1 и 2. овог члана, високошколска установа која је уписана у Регистар високошколских установа и регистар наставника и сарадника (у даљем тексту: Регистар), за извођење нових студијских програма може користити и одговарајући простор у закупу, чија површина не може бити већа од 25% површине простора у сопственом власништву.

(4) Структура пословног простора из ст. 1. и 2. овог члана мора задовољавати основне предуслове за одвијање наставно-научног рада са довољним бројем сједећих мјеста.

(5) Површине укупног корисног пословног простора по једном уписаном студенту, а према областима образовања утврђују се Уредбом из члана 41. овог закона.

1.3. Материјално-технички услови за извођење наставе

Члан 19.

(1) Високошколска установа обавезна је да има библиотеку која врстом и обимом библиотечких јединица обезбјеђује неопходну подршку наставном процесу, научноистраживачком и умјетничком раду из области из којих се изводе студијски програми.

(2) Високошколска установа мора обезбиједити одговарајући читаонички простор са одговарајућом опремом за праћење библиотечких садржаја.

(3) Универзитети на којима се изводи студиј другог циклуса морају имати претплату на најмање два међународна референтна научна часописа из области студијског програма другог циклуса.

(4) Универзитети на којима се изводи студиј трећег циклуса морају имати директан приступ претраживачима база са научним часописима или уговор са институцијом који универзитету омогућава директан приступ претраживачима база са научним часописима.

(5) Високошколска установа обавезна је да располаже са најмање једном рачунарском учионицом са приступом интернету.

(6) Високошколска установа дужна је да располаже са лабораторијом, и то за студијске програме из области образовања:

- 1) природне науке и математика,
- 2) пољопривреда, рибарство, шумарство и ветеринарска медицина,
- 3) инжењерство, технологија и грађевинарство и
- 4) здравље и заштита здравља.

(7) Ради обезбјеђивања настављања и завршетка студија затеченим студентима у случају престанка рада високошколске установе или престанка извођења одређеног студијског програма, високошколска установа дужна је да уз захтјев за утврђивање испуњености услова за почетак рада и обављање дјелатности високог образовања достави споразум о преузимању студената са другом високошколском установом која има дозволу за рад надлежног органа и која изводи студијски програм који води до истог струковног, академског или научног звања.

(8) Споразумом из става 7. овог члана дефинишу се све међусобне обавезе уговорних страна.

(9) У циљу унапређивања академске, научне и пословне сарадње високошколска установа може закључити споразуме о сарадњи са високошколским установама из Републике, БиХ и иностранства.

1.4. Оснивање јавне високошколске установе

Члан 20.

(1) Оснивач јавних високошколских установа је Народна скупштина у име Републике.

(2) Иницијативу за оснивање јавне високошколске установе Министарству подноси јединица локалне самоуправе, односно више јединица локалне самоуправе заједно или правно лице.

(3) Уз иницијативу из става 2. овог члана доставља се Елаборат о оправданости оснивања јавне високошколске установе и доказ о уплати средстава у износу утврђеном прописима којима се регулишу административне таксе.

(4) Иницијатива из става 2. овог члана подноси се најкасније до 30. септембра у текућој календарској години за почетак рада у наредној академској години.

(5) Министарство у року од 15 дана од дана пријема иницијативе обавјештава подносиоца иницијативе о уредности поднесене иницијативе или га позива да отклони утврђене недостатке у року од 30 дана.

(6) Министарство ће закључком одбацити захтјев оснивача као неуредан, уколико оснивач у року из става 5. овог члана не отклони утврђене недостатке.

Члан 21.

(1) Елаборат о оправданости оснивања јавне високошколске установе из члана 20. став 3. овог закона обавезно садржи:

1) податке који потврђују оправданост оснивања високошколске установе, односно друштвену потребу за оснивањем високошколске установе у одређеној јединици локалне самоуправе, у складу са Мрежом високошколских установа,

2) сједиште и назив високошколске установе,

3) детаљан опис и статус високошколске установе,

4) предвиђене организационе јединице,

5) приједлог студијских програма у складу са чланом 67. овог закона,

6) број потребног академског и неакадемског особља за извођење наставе,

7) начин испуњавања услова прописаних чл. 18. и 19. овог закона и

8) процјену и изворе потребних финансијских средстава за оснивање и извођење студијског програма, а утврђују се на основу одговарајућег обрачуна свих трошкова извођења и реализације одређеног студијског програма и броја студената за који се тражи дозвола за рад на том студијском програму.

(2) Након достављања уредне иницијативе из члана 20. став 2. овог закона министар доноси рјешење којим се именује комисија стручњака.

(3) Рјешење о именовану комисије стручњака из става 2. овог члана обавезно садржи:

1) име и презиме чланова комисије,

2) опис послова и задатака,

3) начин рада,

4) рок за извршење послова и задатака и

5) висину накнаде за рад члановима комисије.

(4) Комисију стручњака из става 2. овог члана чине:

1) три наставника – стручњака који имају избор у научнонаставно, односно умјетничко-наставно звање из одговарајуће области,

2) представник министарства надлежног за област за коју се оснива високошколска установа и

3) представник привредног сектора на приједлог Привредне коморе Републике Српске.

(5) Чланови комисије стручњака имају право на накнаду за свој рад, изузев лица из става 4. тачка 2) овог члана.

(6) Задатак комисије стручњака је да размотри иницијативу и у форми извјештаја да стручно мишљење о друштвеној оправданости оснивања високошколске установе.

(7) Министарство доставља мишљење из става 6. овог члана Влади најкасније у рок од 15 дана од дана достављања мишљења Министарству, ради давања сагласности о оправданости оснивања јавне високошколске установе.

(8) Влада, на основу позитивног мишљења из става 6. овог члана, доноси одлуку о оправданости оснивања јавне високошколске установе.

(9) У случају негативног мишљења из става 6. овог члана, Влада доноси одлуку о одбијању сагласности за оснивање јавне високошколске установе.

(10) Подносилац иницијативе из члана 20. став 2. овог закона, у случају из става 9. овог члана, нема право да поднесе исту иницијативу у року од пет година од дана доношења негативног мишљења.

(11) Министарство, у року од осам дана од дана пријема одлуке из ст. 8. и 9. овог члана, обавјештава подносиоца иницијативе.

Члан 22.

(1) На основу одлуке Владе из члана 21. став 8. овог закона министар доноси рјешење којим се именује комисија матичара.

(2) Комисија матичара има пет чланова који се именују из реда научних радника из матичних научних или умјетничких области за које се оснива високошколска установа.

(3) Задатак комисије матичара је да:

1) предложи студијски програм,

2) предложи правила студирања,

3) предложи нацрт статута високошколске установе,

4) предложи број студената за упис у прву годину студија,

5) објави јавни позив за избор наставника и сарадника и на основу пријава кандидата предложи листу наставника и сарадника за заснивање радног односа и

6) поднесе министру извјештај у року утврђеном рјешењем из става 1. овог члана.

(4) Влада, на основу извјештаја комисије матичара Народној скупштини, доставља приједлог одлуке о оснивању јавне високошколске установе.

(5) На основу одлуке о оснивању јавна високошколска установа се уписује у судски регистар и стиче својство правног лица.

1.5. Оснивање приватне високошколске установе

Члан 23.

(1) Оснивач приватне високошколске установе може бити домаће правно или физичко лице, као и страно правно или физичко лице заједно са домаћом

високошколском установом, у складу са овим законом и законом којим се регулише област јавних служби.

(2) Оснивач приватне високошколске установе подноси Министарству захтјев за оснивање високошколске установе.

(3) Саставни дио захтјева из става 2. овог члана је Елаборат о оправданости оснивања приватне високошколске установе.

(4) Захтјев из става 2. овог члана подноси се најкасније до 30. септембра у текућој календарској години за почетак рада у наредној академској години.

(5) Уз захтјев из става 2. овог члана, оснивач је обавезан да достави и доказ о уплати средстава у износу утврђеном прописима којима се регулишу административне таксе.

(6) Министарство у року од 15 дана од дана пријема захтјева обавјештава оснивача високошколске установе о уредности достављеног захтјева или га позива да отклони утврђене недостатке у року од 30 дана.

(7) Министар ће закључком одбацити захтјев оснивача као неуредан, уколико оснивач у року из става 6. овог члана не отклони утврђене недостатке.

(8) Елаборат из става 3. овог закона обавезно садржи:

1) податке који потврђују оправданост оснивања високошколске установе, односно друштвену потребу за оснивањем високошколске установе у одређеној јединици локалне самоуправе, у складу са Мрежом високошколских усанава,

2) податке о оснивачу високошколске установе,

3) сједиште и назив високошколске установе,

4) детаљан опис и статус високошколске установе,

5) предвиђене организационе јединице,

6) приједлог студијских програма у складу са чланом 67. овог закона,

7) број потребног академског и неакадемског особља,

8) начин испуњавања услова прописаних чл. 18. и 19. овог закона и

9) процјену и изворе потребних финансијских средстава за оснивање и извођење студијских програма, а утврђују се на основу одговарајућег обрачуна свих трошкова извођења и реализације одређеног студијског програма и броја студената за који се тражи дозвола за рад на том студијском програму.

Члан 24.

(1) Након достављања уредног захтјева из члана 23. став 2. овог закона министар доноси рјешење којим се именује комисија стручњака.

(2) Рјешење о именовану комисије стручњака из става 1. овог члана обавезно садржи:

1) име и презиме чланова комисије,

2) опис послова и задатака,

3) начин рада,

4) рок за извршење послова и задатака и

5) висину накнаде за рад члановима комисије.

(3) Комисију стручњака из става 1. овог члана чине:

1) три наставника – стручњака који имају избор у научнонаставно, односно умјетничко-наставно звање из одговарајуће области,

2) представник министарства надлежног за област за коју се оснива високошколска установа и

3) представник привредног сектора на приједлог Привредне коморе Републике Српске.

(4) Чланови комисије стручњака имају право на накнаду за свој рад, изузев лица из става 3. тачка 2) овог члана.

(5) Задатак комисије стручњака је да размотри захтјев и у форми извјештаја да стручно мишљење о друштвеној оправданости оснивања високошколске установе.

Члан 25.

(1) Министарство доставља Влади мишљење из члана 24. став 5. овог закона, најкасније у року од 15 дана од дана достављања извјештаја Министарству, ради давања сагласности о оправданости оснивања приватне високошколске установе.

(2) На основу позитивног мишљења из члана 24. став 5. овог закона Влада доноси одлуку о оправданости оснивања приватне високошколске установе.

(3) На основу негативног мишљења из члана 24. став 5. овог закона Влада доноси одлуку о одбијању захтјева за оснивање приватне високошколске установе.

(4) Против одлуке Владе из става 3. овог члана није дозвољена жалба, али се може тужбом покренути управни спор пред надлежним судом у року од 30 дана од дана пријема одлуке.

(5) Министарство у року од осам дана од дана пријема одлуке из ст. 2. и 3. овог члана обавјештава оснивача.

(6) Оснивач приватне високошколске установе из члана 23. став 2. овог закона, у случају из става 3. овог члана, нема право да поднесе исту иницијативу у року од пет година од дана доношења негативног мишљења.

Члан 26.

(1) На основу одлуке Владе из члана 25. став 2. овог закона оснивач приватне високошколске установе доноси рјешење којим именује комисију матичара.

(2) Комисија матичара има најмање пет чланова, наставника из реда научнонаставних, односно умјетничко-наставних области за коју се оснива високошколска установа.

(3) Задатак комисије матичара је да:

- 1) предложи студијски програм,
- 2) предложи правила студирања,
- 3) предложи нацрт статута високошколске установе,
- 4) предложи број студената за упис у прву годину студија,
- 5) објави јавни позив за пријем наставника и сарадника и на основу пријава кандидата предложи листу наставника и сарадника за заснивање радног односа на предвиђеним студијским програмима и
- 6) подносе извјештај министру.

Члан 27.

(1) Оснивач приватне високошколске установе на основу извјештаја из члана 26. став 3. тачка б) овог закона, подноси Влади захтјев за давање сагласности за оснивање високошколске установе.

(2) Уз захтјев из става 1. овог члана оснивач доставља:

- 1) одлуку о оснивању,
- 2) одлуку о именовању лица овлашћеног за заступање,
- 3) приједлоге студијских програма,
- 4) приједлог правила студирања,

- 5) приједлог статута високошколске установе,
- 6) приједлог броја студената за упис у прву годину студија и
- 7) доказ о објављеном јавном позиву за пријем наставника и сарадника и на основу пријава кандидата и приједлог листе наставника и сарадника за заснивање радног односа на предвиђеним студијским програмима.

Члан 28.

(1) Влада, на основу захтјева из члана 27. став 1. овог закона, доноси одлуку о сагласности на оснивање приватне високошколске установе.

(2) Оснивач приватне високошколске установе дужан је да у року од 30 дана од дана ступања на снагу одлуке из става 1. овог члана, изврши упис високошколске установе у судски регистар.

1.6. Утврђивање испуњености услова за почетак рада високошколске установе

Члан 29.

(1) Високошколска установа у року од 30 дана од дана уписа у судски регистар подноси Министарству захтјев за утврђивање испуњености услова за почетак рада високошколске установе и обављање дјелатности високог образовања (у даљем тексту: захтјев за издавање дозволе за рад).

(2) Ако високошколска установа уписана у судски регистар у року утврђеном у ставу 1. овог члана не поднесе захтјев за издавање дозволе за рад, сматра се да је одустала од захтјева, на основу чега министар доноси закључак о обустави поступка.

Члан 30.

(1) Министар именује комисију за утврђивање испуњености услова за почетак рада високошколске установе и обављање дјелатности високог образовања.

(2) Комисију из става 1. овог члана чине три наставника – стручњака који имају избор у научнонаставно, односно умјетничко-наставно звање из одговарајуће области са листе домаћих и међународних стручњака коју утврђује Савјет за развој високог образовања и осигурање квалитета (у даљем тексту: Савјет).

(3) Административно-техничке послове за комисију из става 1. овог члана врши Министарство.

(4) Ако на листи из става 2. овог члана нема наставник – стручњака који имају избор у научнонаставно, односно умјетничко-наставно звање из одговарајуће области, у комисију из става 1. овог члана може бити именован наставник – стручњак из високошколске установе из региона, а у складу са критеријумима за избор стручњака које утврђује Савјет.

(5) Чланови комисије из става 1. овог члана имају право на накнаду за свој рад.

(6) Рјешење о именовању комисије из става 1. овог члана обавезно садржи:

- 1) опис послова и задатака,
- 2) начин рада,
- 3) рок за извршење послова и задатака и
- 4) висину накнаде за рад члановима комисије.

Члан 31.

(1) Ако комисија из члана 30. став 1. овог закона утврди да високошколска установа не испуњава неки од услова из чл. 17, 18. и 19. овог закона, одредиће рок од 30 дана у којем је оснивач дужан да отклони недостатке.

(2) Ако високошколска установа у року из става 1. овог члана не отклони недостатке, министар доноси рјешење о неиспуњености услова за рад и обављање дјелатности високог образовања.

(3) Против рјешења министра из става 2. овог члана није дозвољена жалба али се може тужбом покренути управни спор пред надлежним судом у року од 30 дана од дана пријема рјешења.

Члан 32.

(1) Комисија у року од 30 дана од дана када јој је достављен уредан захтјев за издавање дозволе за рад сачињава извјештај о испуњености услова за рад и обављање дјелатности високог образовања и доставља га Министарству са препоруком да изда дозволу за рад високошколској установи.

(2) Министар доноси рјешење којим се издаје дозвола за рад у року од 15 дана од дана достављања извјештаја комисије из става 1. овог члана.

(3) У рјешењу којим се издаје дозвола за рад наводи се:

1) назив и сједиште приватне високошколске установе,
2) назив, врста, ниво, модел, обим студијског програма и академска година од које се почиње изводити студијски програм,

3) струковно, академско или научно звање које се стиче завршетком студијског програма,

4) број студената који се може уписати у прву годину студија и

5) испуњеност услова из чл. 17, 18. и 19. овог закона.

Члан 33.

(1) На основу рјешења министра из члана 32. став 2. овог закона високошколска установа се уписује у Регистар који води Министарство.

(2) Високошколска установа може уписати студенте и почети да ради након уписа у судски регистар и Регистар.

(3) Високошколска установа која је уписана у Регистар до 31. маја текуће календарске године може започети са извођењем студијског програма у академској години која почиње у текућој календарској години.

(4) Министар доноси Правилник о садржају и поступку уписа у Регистар из става 1. овог члана.

Члан 34.

Оснивање нових организационих јединица и рад ван сједишта високошколске установе која је уписана у Регистар обавља се на начин и по поступку предвиђеном за оснивање високошколских установа, а на основу захтјева и елабората прихваћеног од сената и управног одбора високошколске установе.

2. Издавање дозволе за извођење студијског програма

Члан 35.

(1) Високошколска установа која има дозволу за рад подноси Министарству захтјев за издавање дозволе за извођење студијског програма.

(2) Саставни дио захтјева из става 1. овог члана је и Елаборат о оправданости оснивања студијског програма (у даљем тексту: Елаборат о студијском програму), у складу са Мрежом високошколских установа.

(3) Високошколска установа захтјев из става 1. овог члана подноси најкасније до 30. септембра текуће календарске године, за упис студената на студијски програм у наредној академској години.

(4) Уз захтјев из става 1. овог члана високошколска установа обавезно доставља доказ о уплати средстава у износу утврђеном прописом којим се регулишу административне таксе.

(5) Уколико је захтјев из става 1. овог члана неуредан, Министарство подносиоцу захтјева даје рок који није дужи од 30 дана да отклони утврђене недостатке.

(6) Ако високошколска установа у року из става 5. овог члана не отклони недостатке, сматра се да је одустала од захтјева, на основу чега министар доноси рјешење о одбијању захтјева за издавање дозволе за извођење студијског програма.

(7) Министар доноси рјешење којим се одбија захтјев за издавање дозволе за извођење студијског програма ако високошколска установа не достави Елаборат о студијском програму из става 2. овог члана у складу са Мрежом високошколских установа.

Члан 36.

Елаборат о студијском програму из члана 35. став 2. овог закона обавезно садржи:

1) доказе о оправданости оснивања студијског програма, односно о постојању друштвене потребе оснивања студијског програма у одређеној јединици локалне самоуправе, имајући у виду постојећу Мрежу високошколских установа,

2) приједлог студијског програма у складу са чланом 67. овог закона,

3) доказе о испуњавању услова прописаних чл. 17, 18. и 19. овог закона и

4) процјену и изворе потребних финансијских средстава за извођење студијског програма, а утврђују се на основу одговарајућег обрачуна свих трошкова извођења и реализације одређеног студијског програма и броја студената за који се тражи лиценца на том студијском програму.

Члан 37.

На основу уредног захтјева из члана 35. овог закона министар доноси рјешење о именовању комисије за утврђивање испуњености услова за извођење студијског програма.

Члан 38.

(1) Чланови комисије из члана 37. овог закона именују се са листе домаћих и међународних стручњака коју утврђује Савјет.

(2) Ако на листи из става 1. овог члана нема наставника – стручњака који имају избор у научнонаставно, односно умјетничко-наставно звање из одговарајуће области, у комисију из става 1. овог члана може се именовати стручњак са високошколске установе из региона, а у складу са критеријумима за избор стручњака које утврђује Савјет.

(3) Административно-техничке послове за комисију из члана 37. овог закона врши Министарство.

(4) Чланови комисије из члана 37. овог закона имају право на накнаду за свој рад.

(5) Рјешење о именовању комисије из члана 37. овог закона обавезно садржи:

- 1) опис послова и задатака,
- 2) начин рада,
- 3) рок за извршење послова и задатака и
- 4) висину накнаде за рад члановима комисије.

(6) Задатак комисије из члана 37. овог закона је да размотри захтјев и у форми извјештаја да стручно мишљење о испуњености услова за извођење новог студијског програма.

(7) Ако комисија из члана 37. овог закона утврди да студијски програм не испуњава неки од услова из чл. 17, 18. и 19. овог закона, одредиће рок који не може бити дужи од 30 дана, у којем је високошколска установа дужна да отклони утврђене недостатке.

(8) Ако високошколска установа у року из става 7. овог члана не отклони утврђене недостатке, министар доноси рјешење о одбијању захтјева за издавање дозволе за извођење студијског програма.

(9) Рјешење из става 8. овог члана је коначно и против њега није дозвољена жалба, али се може тужбом покренути управни спор пред надлежним судом у року од 30 дана од дана пријема рјешења.

Члан 39.

(1) Комисија из члана 37. овог закона у року од 30 дана од дана пријема захтјева за издавање дозволе за извођење студијског програма сачињава извјештај о испуњености услова за извођење студијског програма и доставља га Министарству.

(2) Министар, у складу са извјештајем из става 1. овог члана, доноси:

- 1) рјешење којим се издаје дозвола за извођење студијског програма или
- 2) рјешење којим се одбија захтјев за издавање дозволе за извођење студијског програма.

(3) Против рјешења министра из става 2. т. 1) и 2) овог члана није дозвољена жалба, али се може покренути управни спор пред надлежним судом у року од 30 дана од дана пријема рјешења.

Члан 40.

Високошколска установа која је до 31. маја текуће календарске године добила дозволу за извођење студијског програма може започети са извођењем тог студијског програма у академској години која почиње у текућој календарској години.

Члан 41.

Влада доноси Уредбу о условима за оснивање и почетак рада високошколских установа и о поступку за утврђивање испуњености услова за оснивање високошколских установа и за извођење студијских програма првог, другог и трећег циклуса студија (у даљем тексту: Уредба).

Члан 42.

(1) Статусне промјене високошколске установе врше се у складу са овим законом и законом којим се регулише оснивање привредних друштава.

(2) Високошколска установа може, у складу са законом:

- 1) проширити дјелатност,
- 2) промијенити назив и
- 3) промијенити сједиште.

(3) Статусне промјене из става 2. тачка 3) овог члана обављају се на начин и под условима прописаним овим законом и Мрежом високошколских установа, а на основу захтјева и елабората о оснивању високошколске установе на које је сагласност дао управни одбор високошколске установе.

(4) Када се поступак статусних промјена спроводи у оквиру постојеће високошколске установе послове комисије матичара врше надлежни органи високошколске установе.

Члан 43.

У случају престанка рада високошколске установе одговорност оснивача је да осигура, у складу са прописом који уређује област архивске грађе, трајно чување:

- 1) евиденције из члана 150. став 1. овог закона,
- 2) студијских програма,
- 3) архива и
- 4) друге документације.

3. Општи акт високошколске установе

Члан 44.

Статут је основни општи акт високошколске установе, којим се уређује:

1) организација, органи и начин рада, управљање и руковођење високошколском установом,

- 2) назив и врста студијских програма,
- 3) обављање научноистраживачког, стручног или умјетничког рада,
- 4) начин остваривања права и обавеза особља и студената,
- 5) организовање особља и студената,
- 6) евиденције и
- 7) друга питања у складу са овим законом.

Члан 45.

(1) Статут високошколске установе доноси управни одбор, уз претходно прибављено мишљење сената и сагласност Министарства.

(2) Након утврђивања приједлога статута од управног одбора, високошколска установа доставља приједлог статута Министарству, ради добијања сагласности.

(3) Ако Министарство утврди статут није у складу са овим законом и другим законским прописима, обавјештава високошколску установу и позива је да у року од 15 дана од дана пријема обавјештења отклони утврђене неусклађености.

(4) Министарство даје сагласност на приједлог статута високошколске установе у име Владе у року од 60 дана од дана подношења захтјева за сагласност.

(5) Измјена статута високошколске установе врши се на начин и у поступку предвиђеном за доношење статута.

ГЛАВА IV

ОБЕЗБЈЕЂЕЊЕ КВАЛИТЕТА У ОБЛАСТИ ВИСОКОГ ОБРАЗОВАЊА

Члан 46.

(1) Високошколска установа, односно организациона јединица високошколске установе, спроводи континуирано, на крају академске године, поступак самовредновања и оцјене квалитета својих студијских програма, наставе и услова рада.

(2) Високошколска установа, односно организациона јединица високошколске установе спроводи поступак из става 1. овог члана у складу са процедурама за обезбјеђење квалитета високошколске установе и критеријумима самовредновања.

(3) Извјештај о самовредновању и оцјени квалитета објављује се тако да буде доступан особљу и студентима у тој установи, као и широј јавности.

Члан 47.

(1) Акредитација је поступак обезбјеђења квалитета високошколске установе и студијског програма, заснован на самовредновању високошколске установе и оцјени независних стручњака, с циљем препознавања и унапређивања квалитета високог образовања у оквиру европског простора високог образовања.

(2) Акредитација се спроводи у три фазе:

1) самовредновањем од високошколских установа,

2) вањском провјером од комисије стручњака за акредитацију и

3) доношењем одлуке о акредитацији.

(3) Поступак акредитације спроводи се за постојеће високошколске установе и студијске програме, с циљем вредновања достигнутог нивоа квалитета, у складу са важећим стандардима и критеријумима у области осигурања квалитета.

(4) Високошколској установи која не добије акредитацију, дозвола за рад важи још годину дана од дана коначности одлуке о одбијању захтјева за акредитацију, без права уписа студената.

(5) Министар је дужан да у случају из става 4. овог члана у року од осам дана донесе рјешење о одузимању дозволе за рад које се објављује у „Службеном гласнику Републике Српске“.

Члан 48.

(1) Поступак акредитације из члана 47. став 3. овог закона спроводи Агенција за акредитацију високошколских установа Републике Српске (у даљем тексту: Агенција).

(2) Агенција може закључивати споразуме о сарадњи са другим агенцијама које се баве поступком акредитације високошколских установа, односно екстерне евалуације.

(3) Агенција је јавна установа основана у складу са законом којим се регулише систем јавних служби.

(4) Оснивач Агенције је Влада.

(5) Агенција има својство правног лица, са правима и обавезама утврђеним овим законом, стандардима и упутствима за осигурање квалитета.

(6) Агенција је самостална, независна и непрофитна организација.

Члан 49.

(1) Агенцијом руководи директор, који има замјеника.

(2) Директора и замјеника директора Агенције именује и разрјешава Влада, након спроведеног поступка јавне конкуренције.

(3) Мандат директора, односно замјеника директора траје четири година и по истеку мандата могу бити поново именовани на исту функцију још један мандат.

(4) Агенцијом управља управни одбор који има пет чланова.

(5) Управни одбор Агенције именује и разрјешава Влада на период од четири године након спроведеног поступка јавне конкуренције, с могућношћу избора на још један мандат.

(6) Статутом Агенције утврђује се начин обављања дјелатности, дјелокруг и начин рада органа управљања и руковођења, стручна тијела, те друга питања од значаја за дјелатност и пословање Агенције.

Члан 50.

(1) Агенција се финансира из:

- 1) буџета Републике,
- 2) властитих прихода и
- 3) других извора у складу са законом.

(2) Средствима буџета финансирају се:

1) плате и накнаде запослених у складу са прописима који регулишу плате запослених у јавној управи,

2) материјални трошкови и услуге и

3) трошкови који се односе на испуњење услова за чланство и чланарине у међународним мрежама и асоцијацијама.

Члан 51.

(1) Основна дјелатност Агенције је акредитација високошколских установа и студијских програма који се изводе на високошколским установама у Републици.

(2) Дјелатност Агенције прописује се Статутом Агенције.

Члан 52.

(1) Високошколска установа која је уписана у Регистар дужна је да поднесе захтјев за акредитацију високошколске установе и студијског програма најкасније након што изведе једну генерацију студената на студијском програму, и то:

1) на три студијска програма из једне области образовања ако имају статус високе школе и

2) на десет академских студијских програма из три различите области образовања ако имају статус универзитета.

(2) Високошколска установа подноси захтјев из става 1. овог члана Агенцији, на обрасцу чију садржину утврђује Агенција.

(3) Поступак реакредитације спроводи се у року од пет година од издавања посљедњег рјешења о акредитацији.

(4) Високошколска установа дужна је да покрене поступак акредитације најкасније шест мјесеци прије истека рока на који је издата претходна акредитација.

(5) Агенција, у сарадњи са Агенцијом за развој високог образовања и осигурање квалитета БиХ, доноси критеријуме за акредитацију високошколских установа и студијских програма и усваја листу стручњака за оцјењивање и ревизију квалитета и давање препорука о акредитацији високошколских установа, односно њихових студијских програма.

(6) Критеријуми за акредитацију из става 5. овог члана доносе се у складу са Стандардима и смјерницама за осигурање квалитета у европском простору високог образовања.

(7) Агенција општим актом прописује поступак акредитације и поступак избора, формирања и рада комисије стручњака за акредитацију, која се именује са листе из става 5. овог члана, у складу са овим законом.

Члан 53.

(1) У поступку акредитације, директор Агенције:

1) доноси рјешење о акредитацији,

2) упућује писмо очекивања или

3) доноси рјешење којим се одбија захтјев за акредитацију.

(2) Рјешењем о акредитацији потврђује се стандард квалитета рада високошколске установе, односно потврђује се да сви или дио студијских програма које она изводи задовољавају тражени стандард квалитета.

(3) Писмо очекивања је акт којим се указује на недостатке у погледу испуњености стандарда квалитета студијског програма, односно високошколске установе, те се високошколска установа позива да отклони уочене недостатке у остављеном року.

(4) Директор Агенције доноси рјешење којим се одбија захтјев за акредитацију за све или дио студијских програма које изводи високошколска установа на основу извјештаја комисије стручњака за акредитацију у којем је оцијењено да високошколска установа не испуњава стандарде за осигурање квалитета у високом образовању.

(5) Рјешење из става 4. овог члана је коначно и против њега није дозвољена жалба, али се тужбом може покренути управни спор пред надлежним судом у року од 30 дана од дана пријема рјешења.

Члан 54.

Високошколска установа престаје да ради, ако:

1) донесе одлуку о престанку рада,

2) наступи разлог из члана 47. став 4. овог закона,

3) јој се одузме дозвола за рад у поступку надзора у складу са чланом 169. овог закона,

- 4) се правоснажном одлуком суда утврди ништавост уписа у судски регистар,
- 5) се престане бавити дјелатношћу високог образовања као основном дјелатношћу и
- 6) наступе други случајеви одређени овим законом или актом о оснивању високошколске установе.

ГЛАВА V ОБРАЗОВНА ДЈЕЛАТНОСТ

Члан 55.

(1) Приједлог плана уписа студената сва три циклуса студија, високошколске установе достављају Министарству најкасније до 31. јануара за наредну академску годину.

(2) На приједлог Министарства, Влада доноси одлуку о броју студената за упис у прву годину сва три циклуса студија на јавним високошколским установама најкасније до 30. априла текуће године за наредну академску годину.

(3) Саставни дио приједлога из става 1 овог члана за јавне високошколске установе је образложена процјена о потребним финансијским средствима за извођење студијског програма у односу на број предложених уписних мјеста за финансирање из буџета Републике, за суфинансирање из буџета Републике, односно за самофинансирање студената.

(4) Министар доноси рјешење о броју студената за упис у прву годину сва три циклуса студија на приватним високошколским установама, у складу са дозволом за извођење студијског програма, најкасније до 30. априла текуће године за наредну академску годину.

(5) Високошколске установе достављају Министарству податке о студентима уписаним у прву годину студија најкасније до 30. новембра академске године, о чему Министарство информише Владу.

Члан 56.

(1) Високо образовање може се организовати као редовно и ванредно, у складу са статутом високошколске установе.

(2) Високошколска установа у структури студијског програма прописује облике и начине извођења наставе за ванредни студиј.

(3) Начин извођења ванредног студија уређује се статутом високошколске установе, уз обавезу стицања ECTS бодова, као и на редовном студију.

(4) Ванредни студиј се може изводити на свим циклусима студија.

(5) Студијски програми из области права, здравља и заштите здравља, ветерине, архитектуре, образовања наставника и одређених поља умјетности не могу се организовати и изводити као ванредни студиј.

Члан 57.

(1) Високошколска установа дужна је да организује предавања и друге облике наставе за све студенте који стичу високо образовање на начин прописан чланом 56. став 1. овог закона.

(2) Високошколска установа дужна је да, на начин доступан јавности, информише студенте о:

- 1) начину, времену и мјесту одржавања наставе,
- 2) циљевима, методама и садржајима наставе,
- 3) садржајима, методама, критеријумима и мјерилима испитивања,
- 4) начину обезбјеђивања јавности на испиту,
- 5) начину остваривања увида у резултате испита и провјера знања и
- 6) осталим питањима од значаја за студенте.

(3) Обавезе из ст. 1. и 2. овог члана високошколска установа уређује општим актима високошколске установе.

(4) Наставници и сарадници у високошколској установи могу изводити предавања, вјежбе и друге облике наставе на једном од језика конститутивних народа Републике по властитом избору.

(5) Студенти могу полагати испите на једном од језика конститутивних народа Републике по властитом избору.

(6) Настава или дио наставе може се изводити и на једном од страних језика, уколико то захтијева природа студијског програма.

Члан 58.

(1) Наставни предмети током студирања по правилу су једносеместрални.

(2) Укупан број обавезних и изборних предмета у једном семестру не може бити већи од шест.

(3) Наставни предмети могу бити обавезни, изборни и факултативни, што се утврђује студијским програмом.

(4) Наставним планом студија у првом и другом циклусу утврђује се 25 часова наставе седмично.

(5) Изузетак од одредаба ст. 1, 2. и 4. овог члана представљају они студијски програми за чију је међународну упоредивост неопходно другачије уређење.

Члан 59.

(1) Обим студија изражава се збиром ECTS бодова.

(2) Вриједност сваког наставног предмета из студијског програма исказује се одређеним бројем ECTS бодова.

(3) Између различитих студијских програма може се вршити пренос ECTS бодова.

(4) Пренос ECTS бодова се може вршити само између студијских програма из исте врсте студија из члана 7. став 1. овог закона.

(5) Критеријуми и услови преношења ECTS бодова прописују се статутом високошколске установе.

Члан 60.

(1) Збир од 60 ECTS бодова одговара просјечном укупном ангажовању студента у обиму 40-часовне радне седмице током једне академске године и састоји се од:

- 1) наставе,
- 2) самосталног рада,
- 3) колоквијума,
- 4) испита,
- 5) израде радова,
- 6) практичног рада и

7) волонтерског рада, у складу са прописима који регулишу ову област.

(2) Дио наставе из става 1. тачка 1) овог члана може се одвијати посредством учења на даљину, али се испити и одбрана завршног рада морају одржавати у сједишту високошколске установе.

(3) Високошколска установа у структури студијског програма прописује који су облици ангажовања из става 1. овог члана обавезни за студенте на том студијском програму.

(4) Високошколска установа општим актом прописује детаљније критеријуме за одређивање ECTS бодова по предметима.

(5) ECTS бодови додјељују се на основу просјечно утрошеног рада који студент мора уложити да би стекао предвиђене исходе учења у склопу студијске обавезе, при чему један ECTS бод представља по правилу 30 сати просјечног студентског рада уложеног за стицање исхода учења.

Члан 61.

(1) Академска година почиње 1. октобра и траје 12 мјесеци, а састоји се од наставе и испитних рокова, што се детаљније уређује општим актом високошколске установе.

(2) Настава у академској години може се организовати у:

1) два семестра, у којима настава траје по 15 седмица,

2) три триместра, у којима настава траје по десет седмица или

3) блоковима, у укупном трајању од 30 седмица, чије се појединачно трајање утврђује општим актом високошколске установе.

(3) Настава појединачних предмета, по правилу, организује се и изводи у току једног семестра, једног триместра или једног блока, а најдуже у току два семестра или три триместра.

Члан 62.

(1) Наставни план је дио студијског програма којим се утврђује:

1) трајање студија,

2) наставни предмети и њихов распоред по годинама и семестрима и

3) број сати за разне облике ангажовања студента из члана 60. став 1. овог закона.

(2) Наставни план се објављује прије почетка наставе за наредну академску годину на начин да буде доступан јавности.

Члан 63.

Студијски програм је скуп обавезних, изборних и факултативних предмета, са оквирним садржајем, чијим се савладавањем обезбјеђују неопходна знања и вјештине за стицање дипломе одговарајућег нивоа и врсте студија.

Члан 64.

(1) Студијским програмом утврђују се:

1) назив и циљеви студијског програма,

2) модел студијског програма,

3) област образовања којој припада студијски програм,

- 4) врста студија и исход учења,
  - 5) струковно, академско, односно научно звање,
  - 6) услови за упис на студијски програм,
  - 7) листа обавезних и изборних предмета са оквирним садржајем,
  - 8) начин извођења студија и полагања испита за све облике стицања високог образовања,
  - 9) трајање студија и потребно вријеме за извођење појединих облика студија,
  - 10) предвиђени број часова за поједине предмете и њихов распоред по годинама,
  - 11) бодовна вриједност сваког предмета исказана у складу са ECTS бодовима,
  - 12) бодовна вриједност завршног рада исказана у складу са ECTS бодовима,
  - 13) услови уписа студента у сљедећи семестар или триместар, односно сљедећу годину студија, те предуслови за упис појединих предмета и групе предмета,
  - 14) начин избора предмета из других студијских програма,
  - 15) услови за прелазак са других студијских програма и
  - 16) остала питања од значаја за извођење студијског програма.
- (2) Измјене студијског програма или промјена облика или начина извођења наставе врше се по поступку утврђеном за његово доношење.
- (3) Високошколска установа која има дозволу за рад може вршити измјене одобреног студијског програма без поновног спровођења поступка за издавање дозволе за извођење студијског програма једном или више пута, с тим да укупне измјене не могу прелазити више од 20 ECTS бодова и о извршеним измјенама дужна је да обавијести Министарство у року од 30 дана од извршених измјена.
- (4) Измјене из става 4. овог члана не могу се примјењивати ретроактивно.

Члан 65.

Студијски програми које нуди високошколска установа прилагодљиви су тако да омогућавају улазак и излазак у одговарајућим фазама студија и у зависности од напретка који је студент остварио, додјелу квалификација или ECTS бодова.

Члан 66.

- (1) Заједнички студиј је заједнички студијски програм који организују и изводе двије високошколске установе или више њих, које имају дозволу за рад за тај студијски програм.
- (2) Високошколска установа може са другом акредитованом високошколском установом у земљи и иностранству успоставити заједнички студиј, на основу заједнички утврђеног студијског програма и општег акта високошколске установе.
- (3) Успостављање, извођење, завршетак заједничког студија и издавање дипломе уређује се уговором између високошколских установа које га изводе, а у складу са одредбама овог закона.
- (4) Заједничким студијем је тачно одређено који дио програма се похађа на којем од универзитета који организују студијски програм.
- (5) Уколико студент слуша наставу и полаже испите на више високошколских установа у току заједничког студија, обезбијеђено му је аутоматско признавање испита.
- (6) Начин извођења студијског програма из става 1. овог члана прописује се општим актом високошколске установе која га организује.

Члан 67.

Високошколска установа може, у складу са студијским програмом и статутом, организовати полагање испита ван сједишта само ако је ријеч о испиту из наставног предмета чији карактер то захтијева.

Члан 68.

Студент са инвалидитетом има право да полаже испит на начин прилагођен његовим могућностима, у складу са статутом високошколске установе.

Члан 69.

(1) Студент полаже испит по завршетку наставе из тог наставног предмета, на начин предвиђен студијским програмом, у складу са статутом високошколске установе.

(2) Сви облици провјере знања су јавни.

(3) Успјех студената на испиту изражава се оцјеном од пет (не задовољава), која се не уписује у индекс, до оцјене 10 (изванредан успјех).

(4) Високошколска установа може, за неке облике наставе, утврдити и други, ненумерички начин оцјењивања.

(5) Општим актима високошколске установе уређује се начин полагања испита и оцјењивање на испиту, у складу са овим законом.

Члан 70.

(1) Испитни рокови су: јануарско–фебруарски, априлски, јунско–јулски и августовско–септембарски.

(2) Априлски испитни рок садржи један испитни термин, јануарско–фебруарски рок и јунско–јулски испитни рокови садрже два испитна термина, а августовско–септембарски три испитна термина.

(3) Студенти имају право да полажу испите у свим испитним терминима прописаним ставом 2. овог члана.

(4) Студент стиче услове за упис у наредну годину студија ако је у студијској години у коју је уписан остварио 60 ECTS бодова.

(5) Студенту на првом и другом циклусу студија се продужавају права и обавезе које остварује на основу статуса студента, најдуже у року од годину дана од истека посљедње године студија (апсолвентски стаж).

(6) Послије истека рока из става 5. студент прелази у статус самофинансирајућег студента и има право да полаже испите уз накнаду трошкова у складу са општим актом високошколске установе.

(7) Студент који не испуни услов из става 4. овог члана у току студија има право на укупно двије обнове године, укључујући и апсолвентски стаж.

(8) Изузетно од става 1. овог члана, високошколска установа може организовати испитне рокове за студенте из става 5. овог члана сваког мјесеца, са по једним испитним термином у складу са академским календаром.

Члан 71.

(1) Студент има право да надлежном органу високошколске установе поднесе приговор на добијену оцјену, ако сматра да испит није обављен у складу са законом и

општим актом високошколске установе или ако није задовољан добијеном оцјеном, у року од два дана од добијања оцјене.

(2) Надлежни орган високошколске установе у року од три дана од дана добијања приговора из става 1. овог члана, у складу са одредбама општег акта високошколске установе, разматра приговор и доноси одлуку о приговору.

(3) Одлука надлежног органа из става 2. овог члана је коначна.

Члан 72.

(1) Послије три неуспјела полагања истог испита, студент има право да, на лични захтјев, полаже испит пред испитном комисијом.

(2) Формирање и начин рада испитне комисије из става 1. овог члана утврђују се општим актом високошколске установе.

Члан 73.

(1) Студијским програмом првог циклуса може бити предвиђена израда завршног рада, осим за интегрисане студијске програме гдје је завршни рад обавезан.

(2) Студијски програм другог циклуса садржи обавезу израде завршног рада.

(3) Студијски програм трећег циклуса садржи обавезу израде докторске дисертације.

(4) Број бодова којима се исказује завршни рад и докторска дисертација урачунава се у укупан број бодова потребних за завршетак студија.

(5) Начин и поступак припреме и одбране завршног рада и докторске дисертације уређују се општим актом високошколске установе.

Члан 74.

(1) Стручни, научни или умјетнички рад за који Комисија за додјелу научних звања, формирана у складу са посебним законом, утврди да је плагијат сматра се ништавим, као и диплома, додаток дипломи, награде, звања и титуле које је лице које се користи плагијатом стекло на основу таквог рада.

(2) Поступак за оцјену испуњености услова за оглашавање дипломе и додатка дипломи ништавим може покренути Комисија из става 1. овог члана или високошколска установа.

(3) На основу извјештаја Комисије из става 1. овог члана у којем је утврђено да је стручни, научни или умјетнички рад који је претходио стицању дипломе, односно додатка дипломи плагијат, високошколска установа која је издала диплому, односно додаток дипломи, оглашава ништавим све награде, звања и титуле које је лице стекло на тој установи, на основу таквог рада.

(4) Детаљан поступак оглашавања дипломе и додатка дипломи ништавим из разлога утврђеним ставом 1. овог члана уређује се статутом високошколске установе у складу са законом.

ГЛАВА VI ИНСТИТУЦИОНАЛНА АУТОНОМИЈА И ПРАВНИ СУБЈЕКТИВИТЕТ

Члан 75.

(1) Академску заједницу чине сви наставници, сарадници, студенти и други учесници у процесу високог образовања на високошколској установи.

(2) Високо образовање у Републици заснива се на аутономији високошколске установе и академским слободама, у складу са Уставом, међународним уговорима и стандардима и овим законом.

Члан 76.

Високошколске установе имају аутономију у наставном, научноистраживачком и умјетничком раду у оквиру добијене дозволе за рад, без мијешања органа власти.

Члан 77.

Високошколска установа, у складу са чланом 76. овог закона и овим законом, има право да:

- 1) иновира пружање високог образовања у оквиру издатих дозвола за рад,
- 2) организује различите облике цјеложивотног учења у складу са овим законом и општим актом високошколске установе,
- 3) изабере своје органе управљања и руковођења,
- 4) уреди своје структуре и активности у складу са општим актом,
- 5) изабере наставно и друго особље,
- 6) утврди правила студирања и услове уписа студената,
- 7) самостално утврђује, развија и примјењује студијске програме, истраживачке и умјетничке пројекте,
- 8) самостално остварује наставну, истраживачку и умјетничку сарадњу и дјелатност са другим високошколским установама и другим правним и физичким лицима у Републици, БиХ и иностранству и
- 9) додјељује звања наставном и другом особљу, у складу са овлашћењима из овог закона.

Члан 78.

(1) Јавна високошколска установа у складу са овим законом:

- 1) управља, те располаже земљиштем и зградама које су у њеном власништву уз сагласност Владе, у складу са законом и статутом високошколске установе,
- 2) прима средства из свих законитих извора и управља тим средствима,
- 3) предлаже Министарству, прије расписивања конкурса за упис нових студената, висину школарине за наредну академску годину за све студијске програме, у складу са мјерилима која се одређују општим актом високошколске установе и којима се утврђује однос између висине школарине и трошкова студија за једну академску годину,
- 4) утврђује висину других накнада у складу са општим актом,
- 5) запошљава особље у складу са правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста,
- 6) закључује уговоре о регулисању међусобних права и обавеза са студентима и

7) закључује споразуме са другим високошколским установама и другим правним и физичким лицима у Републици, БиХ и иностранству.

(2) Јавна високошколска установа статутом и општим актима уређује овлашћења из става 1. овог члана.

Члан 79.

(1) Академско особље има слободу да испитује и тестира примљено знање и да нуди нове идеје и мишљења, а да се тиме не излаже опасности од губитка запослења или било које друге привилегије коју евентуално у високошколској установи ужива, што се регулише статутом високошколске установе, а у складу са законом.

(2) Статут високошколске установе садржи и одредбе које:

1) осигуравају особљу високошколске установе слободу организовања и окупљања у складу са законом и

2) штите особље високошколске установе од дискриминације према било којем основу, као што је: пол, раса, сексуална оријентација, родни идентитет, брачни статус, боја коже, језик, вјероисповијест, политичко или друго мишљење, национално, етничко или социјално поријекло, повезаност са неком националном заједницом, имовина, рођење или било који други статус.

Члан 80.

Академско особље високошколске установе има право да објављује резултате свог истраживачког рада, у складу са правилима које високошколска установа има у вези са коришћењем права на интелектуалну својину, поштујући права аутора, високошколске установе и трећих лица.

Члан 81.

Простор високошколске установе је неповредив и у њега не смију улазити припадници органа надлежног за унутрашње послове, без дозволе надлежног органа те установе, осим у сљедећим случајевима:

- 1) спречавања наступајућег кривичног дјела или кривичног дјела које је у току,
- 2) природне непогоде,
- 3) угрожавања опште сигурности, живота, тјелесног интегритета, здравља и имовине и
- 4) друге несреће.

ГЛАВА VII ОРГАНИЗАЦИЈА ВИСОКОШКОЛСКЕ УСТАНОВЕ

Члан 82.

(1) Организационе јединице универзитета изводе наставни, научноистраживачки или умјетнички рад у једној или више образовних и научних области и могу бити:

- 1) факултети,
- 2) академије и
- 3) научноистраживачки институти.

(2) Високе школе могу бити организационе јединице универзитета без својства правног лица.

(3) Статутом универзитета уређује се организација и надлежност организационих јединица универзитета.

(4) Универзитет има својство правног лица.

(5) Организационе јединице немају статус правног лица, али су их универзитети дужни уписати у судски регистар.

(6) Статутом универзитета прецизира се на који начин и у којем омјеру организациона јединица има академска и финансијска овлашћења и одговорности.

(7) Статутом универзитета, а у складу са прописима којима се уређује област трезорског пословања и овим законом, регулишу се питања у вези са начином располагања:

1) властитим приходима организационих јединица,

2) донацијама и

3) осталим приходима организационих јединица.

(8) Организациона јединица универзитета дужна је да у сва своја обиљежја унесе и користи назив универзитета у чијем је саставу.

(9) Организациона јединица универзитета користи печат и штамбиљ универзитета допуњен својим називом.

Члан 83.

(1) Факултет је организациона јединица универзитета која изводи академске студијске програме сва три циклуса студија и струковне студијске програме првог циклуса и развија научноистраживачки рад на академским студијским програмима.

(2) Академија је организациона јединица универзитета која изводи студијске програме сва три циклуса из области умјетности и струковне студијске програме првог циклуса из области умјетности и научноистраживачки рад на академским студијским програмима у области наука о умјетности.

Члан 84.

(1) Ради унапређивања научноистраживачког рада, универзитет у свом саставу или у саставу својих организационих јединица има најмање један научноистраживачки институт, у складу са статутом универзитета и прописима којима се уређује научноистраживачка дјелатност.

(2) Статутом универзитета уређују се организација, дјелатност, управљање и руковођење, као и друга питања од значаја за рад научноистраживачког института.

(3) Дио наставе из студијских програма из области здравља и заштите здравља изводи се у јавним здравственим установама у складу са студијским програмом и законом којим се регулише област здравствене заштите.

(4) На једној јавној здравственој установи дио наставе из става 3. овог закона изводи само једна високошколска установа.

1. Органи високошколске установе

Члан 85.

(1) Органи универзитета су:

1) управни одбор,

2) сенат и

3) ректор.

(2) Органи високе школе су:

- 1) управни одбор,
- 2) сенат и
- 3) директор.

(3) Органи факултета, умјетничке академије и високе школе у саставу универзитета су:

- 1) научнонаставно, односно умјетничко-наставно вијеће и
- 2) декан, односно директор високе школе.

(4) Високошколска установа може успоставити и друга тијела и органе, у складу са статутом високошколске установе.

Члан 86.

(1) Управни одбор високошколске установе обавља послове утврђене законом и статутом високошколске установе, а нарочито:

1) доноси статут високошколске установе уз претходно прибављено мишљење сената и сагласност Министарства,

2) доноси правилник и измјене правилника о унутрашњој организацији и систематизацији радних мијеста за јавне високошколске установе, а на приједлог ректора, уз претходну сагласност Министарства,

3) утврђује планове финансирања и развоја,

4) доноси годишњи програм рада високошколске установе, на приједлог сената високошколске установе,

5) доноси финансијски план и усваја годишњи обрачун,

6) контролише и усмјерава рад ректора универзитета или директора високе школе у домену финансијског пословања,

7) одлучује о коришћењу средстава преко износа утврђеног статутом високошколске установе,

8) одлучује о приговору запослених на одлуке органа високошколске установе који су у првом степену одлучивали о правима, обавезама и одговорностима запослених из радног односа,

9) подноси оснивачу најмање једанпут годишње извјештај о пословању високошколске установе,

10) доноси одлуку о формирању и укидању организационих јединица на универзитету, на приједлог сената,

11) предлаже Министарству одлуку о висини школарине и

12) доноси опште акте из области материјално-финансијског пословања, у складу са законом и статутом високошколске установе.

(2) Управни одбор има најмање седам, а највише 11 чланова и чине га представници академског особља, неакадемског особља, студената и оснивача.

(3) Представници оснивача чије именовање врши Влада, чине најмање једну трећину укупног броја чланова управног одбора и не могу бити запослени нити ангажовани у тој установи.

(4) Представнике академског и неакадемског особља бира и именује сенат високошколске установе у поступку јавне конкуренције, по процедури утврђеној статутом високошколске установе.

(5) Најмање један члан управног одбора бира се из реда студената, а именује га сенат високошколске установе на приједлог студентског представничког тијела.

(6) Представник студената из става 5. овог члана мора бити редован студент са минималном просјечном оцјеном 8,00.

(7) Чланови управног одбора именују се на период од четири године, осим представника студената чији мандат траје годину дана.

(8) Чланови управног одбора из става 5. овог члана немају могућност реизбора.

(9) Предсједник управног одбора на јавној високошколској установи бира се из реда академског особља, а замјеник предсједника из реда чланова управног одбора које именује оснивач.

(10) Члан управног одбора не може да буде члан другог органа високошколске установе.

(11) Чланови управног одбора имају право на накнаду за свој рад која се исплаћује из властитих прихода високошколске установе, у складу са финансијским планом.

Члан 87.

(1) Одговорност за пословање јавне високошколске установе сноси управни одбор.

(2) Одговорност за пословање приватне високошколске установе сносе оснивач, односно скупштина оснивача и управни одбор.

Члан 88.

(1) Одговорност за академска питања у високошколској установи има сенат, као највише академско тијело које чине представници академског особља и студената.

(2) Сенат високошколске установе одлучује о свим академским питањима, а посебно:

1) одлучује о питањима наставне, научне, умјетничке и стручне дјелатности високошколске установе,

2) даје мишљење на приједлог статута високошколске установе,

3) доноси опште акте у складу са законом и статутом високошколске установе,

4) доноси студијске програме првог, другог и трећег циклуса студија,

5) бира ректора и проректоре универзитета, односно директора високе школе,

6) објављује конкурс за избор наставника и сарадника у складу са општим актом из члана 107. овог закона и врши избор академског особља на приједлог научнонаставног и умјетничко-наставног вијећа организационе јединице,

7) даје сагласност на извјештаје у поступку стицања научног звања доктора наука,

8) додјељује почасна звања професор емеритус, те почасни доктор наука,

9) предлаже Министарству број студената за упис у прву годину студија и

10) даје приједлог управном одбору за оснивање и укидање факултета и других организационих јединица на универзитету.

Члан 89.

(1) Сенат високошколске установе одлучује о академским питањима на приједлог стручних органа факултета, односно других организационих јединица, као и других органа високошколске установе.

(2) Редовни професори чине најмање једну трећину од укупног броја чланова сената.

(3) У саставу сената мора бити најмање 15% чланова из реда студената – представника студента, по правилу са свих циклуса студија који се организују на високошколској установи.

(4) Број чланова, састав, поступак избора и начин рада сената утврђује се статутом високошколске установе.

(5) Декан и директор института не могу бити чланови сената високошколске установе.

(6) Члан сената не може да буде члан другог органа високошколске установе.

Члан 90.

(1) Универзитетом руководи ректор, у складу са законом и статутом универзитета.

(2) Високом школом руководи директор, у складу са законом и статутом високе школе.

Члан 91.

(1) Ректор универзитета, односно директор високе школе обавља послове утврђене законом и статутом високошколске установе, а нарочито:

- 1) заступа и представља високошколску установу,
- 2) организује и руководи радом високошколске установе и одговоран је за законитост рада,
- 3) доноси појединачне акте у складу са законом и статутом високошколске установе,
- 4) предлаже сенату проректоре,
- 5) именује декана, односно директора организационе јединице на приједлог научнонаставног, односно умјетничко-наставног вијећа,
- 6) предлаже опште акте у складу са законом и статутом високошколске установе,
- 7) предлаже органима високошколске установе мјере за унапређивање рада,
- 8) предлаже управном одбору мјере за ефикасно и законито обављање дјелатности високошколске установе,
- 9) предлаже основе плана рада и развоја високошколске установе управном одбору,
- 10) предлаже управном одбору правилник о унутрашњој организацији и систематизацији радних мијеста, по претходно прибављеном мишљењу организационих јединица,
- 11) извршава одлуке управног одбора и других органа високошколске установе,
- 12) одлучује о коришћењу средстава до износа утврђеног статутом високошколске установе,
- 13) одлучује о правима, обавезама и одговорностима радника из радног односа,
- 14) одлучује о радном статусу академског особља на приједлог научнонаставног, односно умјетничко-наставног вијећа организационе јединице,
- 15) подноси управном одбору извјештај о финансијском пословању високошколске установе,
- 16) извршава финансијски план,
- 17) учествује у раду Ректорске конференције Републике Српске (у даљем тексту: Ректорска конференција) и Ректорске конференције БиХ, односно у раду Конференције високих школа Републике Српске (у даљем тексту: Конференција високих школа) и

18) обавља и друге послове у складу са законом и статутом високошколске установе.

(2) Против одлука ректора или директора високе школе из става 1. овог члана може се поднијети приговор управном одбору високошколске установе.

(3) Против коначне одлуке управног одбора може се покренути управни спор пред надлежним судом.

Члан 92.

(1) Ректор универзитета, односно директор високе школе за свој рад у домену академских питања одговара сенату.

(2) Ректор универзитета, односно директор високе школе за свој рад у домену пословања одговара управном одбору, у складу са одредбама овог закона које се односе на одговорност за пословање високошколске установе.

Члан 93.

(1) За ректора може бити изабран наставник који има избор у научнонаставном звању редовног професора, који је у радном односу са пуним радним временом на универзитету на који се пријављује на конкурс за ректора.

(2) Ректор универзитета се бира на непосредним изборима, а право да га бирају имају сви редовни професори запослени на универзитету на којем се бира за ректора.

(3) Ректора универзитета именује сенат на основу резултата избора из става 2. овог члана.

(4) За директора високе школе може бити биран професор високе школе који је у радном односу са пуним радним временом на високој школи у којој се пријављује на конкурс за директора.

(5) Директор високе школе се бира на непосредним изборима, а право да га бирају имају сви професори и предавачи запослени на високој школи на којој се бира за директора.

(6) Директора високе школе именује сенат на основу резултата избора из става 5. овог члана.

(7) Ректор универзитета, односно директор високе школе бира се на период од четири године, са могућношћу једног реизбора.

(8) За проректора може бити изабран наставник у научнонаставном звању редовног или ванредног професора, који је у радном односу са пуним радним временом на универзитету на којем се бира.

(9) Мандат проректора почиње и завршава се истовремено када и мандат ректора.

(10) Поступак избора и разрјешења, те разлози за смјену ректора и проректора универзитета, односно директора високе школе, прије истека мандата уређују се овим законом и статутом високошколске установе.

Члан 94.

Ректор и проректор универзитета, односно декан факултета, директор високе школе, директор института, финансијски директор високошколске установе и оснивач приватне високошколске установе не може бити лице које је правоснажном пресудом осуђено за кривично дјело у обављању службене дужности.

Члан 95.

(1) Стручни орган факултета, односно умјетничке академије је научнонаставно вијеће, односно умјетничко-наставно вијеће (у даљем тексту: вијеће).

(2) Вијеће чине сви наставници и сарадници у радном односу са пуним радним временом на високошколској установи и представници студената у броју који не може бити мањи од 15% укупног броја чланова вијећа, у складу са статутом универзитета.

(3) Чланови вијећа из реда студената бирају се непосредно на организационој јединици по правилу из реда најуспјешнијих студената у складу са прописом којим се уређује област студентског организовања и општим актом високошколске установе.

(4) Изузетак од става 2. овог члана је да члан вијећа може бити и наставник и сарадник у научнонаставном звању из клиничких грана медицине и стоматологије, који је у радном односу са непуним радним временом на универзитету, а има закључен уговор о раду са пуним радним временом са здравственом установом која је наставна база универзитета.

(5) У случају да организациона јединица у складу са ставом 2. овог члана има више од 50 наставника и сарадника, сенат високошколске установе може да донесе акт којим прописује начин формирања вијећа.

(6) Вијеће у оквиру своје надлежности:

1) даје мишљење и приједлоге сенату о академским, научним, умјетничким и стручним питањима, у складу са статутом високошколске установе,

2) даје приједлоге сенату у вези са промјенама у структури и садржају студијских програма и наставним методама,

3) даје приједлог сенату за избор професора емеритуса,

4) предлаже ректору именовање и разрјешење декана,

5) даје приједлог ректору у вези са радним статусом академског особља,

6) даје ректору мишљење на приједлог правилника о унутрашњој организацији и систематизацији радних мијеста,

7) бира представника у сенат високошколске установе,

8) предлаже програм развоја организационе јединице,

9) формира комисију за подношење извјештаја за избор у научнонаставно, односно умјетничко-наставно звање и утврђује приједлог одлуке о избору кандидата,

10) именује комисије у поступку израде завршног рада на другом циклусу студија и

11) обавља и друге послове у складу са статутом и другим општим актима универзитета и факултета, односно умјетничке академије.

Члан 96.

(1) Орган руковођења факултетом или умјетничком академијом је декан, а орган руковођења научноистраживачким институтом је директор.

(2) Поступак избора, мандат и разрјешење директора научноистраживачког института врши се у складу са прописима којим се уређује научноистраживачка дјелатност.

(3) Декан, односно директор представља организациону јединицу, одговоран је за законитост рада и има права и обавезе у складу са овим законом и статутом универзитета.

(4) За декана организационе јединице може бити именован наставник у научнонаставном звању редовног или ванредног професора који је запослен са пуним радним временом на том универзитету и члан је вијећа те организационе јединице.

(5) Изузетак од става 4. овог члана је да за декана може бити именован и наставник у научнонаставном звању из клиничких грана медицине и стоматологије, који је у радном односу са непуним радним временом на универзитету, а има закључен уговор о раду са пуним радним временом са здравственом установом која је наставна база универзитета, уз обавезу да по избору за декана заснује радни однос са пуним радним временом на универзитету.

(6) Мандат декана траје четири године са могућношћу једног реизбора на функцију декана.

(7) Декана именује и разрјешава ректор, на приједлог вијећа организационе јединице, по процедури утврђеној статутом универзитета.

(8) Декан доноси појединачне акте у складу са законом, статутом и општим актима универзитета.

(9) Декан за свој рад одговара вијећу факултета или академије и органима универзитета, у складу са статутом универзитета.

(10) Поступак избора и разрјешења декана организационе јединице утврђује се статутом универзитета.

Члан 97.

(1) Високошколска установа може статутом прописати функцију и послове финансијског директора.

(2) Финансијски директор:

1) предлаже опште акте из области финансијског пословања,

2) предлаже планове финансирања и развоја,

3) спроводи финансијски план, усмјерава и контролише рад у домену финансијског пословања и

4) извршава одлуке органа у складу са законом и статутом.

(3) За свој рад финансијски директор одговара ректору и управном одбору.

(4) Поступак и услови избора, послови и остала питања која се односе на функцију финансијског директора уређују се статутом.

Члан 98.

(1) Високошколска установа или њена организациона једница, уз сагласност сената и управног одбора високошколске установе могу основати своје центре у којима се обавља дјелатност којом се повезује пракса, наука, умјетност и високо образовање и у чијем раду учествују и студенти.

(2) Оснивање, руковођење и дјелатност центара из става 1. овог члана уређује се статутом високошколске установе и прописима којима се уређује дјелатност центра.

(3) Добит остварена обављањем послова из става 1. овог члана користи се искључиво за унапређивање образовне дјелатности на организационој јединици, односно високошколској установи.

(4) Високошколске установе, односно организационе јединице, у складу са статутом високошколске установе и студијским програмом, на основу уговора са одговарајућим правним лицем могу извођење дијела наставе организовати у том правном лицу под вођством својих наставника, а уз учешће стручњака из те области.

ГЛАВА VIII АКАДЕМСКО ОСОБЉЕ

Члан 99.

(1) Академска звања на високошколским установама су: научнонаставна, умјетничко-наставна, наставна и сарадничка.

(2) Научнонаставна и умјетничко-наставна звања на високошколским установама које изводе академске студијске програме су:

- 1) доцент,
- 2) ванредни професор и
- 3) редовни професор.

(3) Наставна звања на високошколским установама које изводе струковне студијске програме су:

- 1) предавач високе школе и
- 2) професор високе школе.

(4) Сарадничка звања на високошколским установама које изводе академске студијске програме су:

- 1) умјетнички сарадник,
- 2) виши умјетнички сарадник,
- 3) асистент и
- 4) лектор.

(5) Сарадничка звања на високошколским установама које изводе струковне студијске програме су:

- 1) умјетнички сарадник и
- 2) асистент.

(6) На универзитету се могу стицати научна и истраживачка звања, у складу са прописима који регулишу научноистраживачку дјелатност и статутом универзитета.

Члан 100.

(1) Минимални услови за избор академског особља у научнонаставна и сарадничка звања на академским студијским програмима су:

1) за асистента може бити биран кандидат који има завршен:

1. интегрисани студиј, односно други циклус студија са најнижом просјечном оцјеном 8,00 или 3,50 и на првом и на другом циклусу студија и уписан трећи циклус студија или

2. научни степен магистра наука са најнижом просјечном оцјеном 8,00 или 3,50 и на основном и на постдипломском студију и одобрену тему докторске дисертације,

2) за лектора може бити биран кандидат који има завршен:

1. други циклус студија са најнижом просјечном оцјеном 8,00 или 3,50 и на првом и на другом циклусу студија или

2. научни степен магистра наука са најнижом просјечном оцјеном 8,00 или 3,50 и на основном и на постдипломском студију и објављена најмање два стручна или научна рада,

3) за доцента може бити биран кандидат који има:

1. научни степен доктора наука или завршен трећи циклус студија у одговарајућој ужој научној области у складу са законом којим се уређују научне области, поља и уже области, са најнижом просјечном оцјеном 8,00 или 3,50 и на

првом и на другом циклусу студија, односно и на основном и на постдипломском студију,

2. најмање три научна рада из уже научне области за коју се бира, објављена у категорисаним научним часописима или зборницима са рецензијом, од којих је најмање један објављен у иностраним или домаћим научним часописима међународног или водећег републичког значаја, са листе коју на приједлог наставнонаучног вијећа матичне организационе јединице утврђује сенат високошколске установе,

3. показане наставничке способности у раду на високошколским установама, односно на приступном предавању ако раније није изводио наставу на високошколској установи,

4) за ванредног професора може бити биран кандидат који:

1. има проведен најмање један изборни период у звању доцента,

2. има најмање пет научних радова из уже научне области за коју се бира, објављених у категорисаним научним часописима или зборницима са рецензијом, од којих су најмање два објављена у иностраним или домаћим научним часописима међународног или републичког значаја, са листе коју на приједлог вијећа матичне организационе јединице утврђује сенат високошколске установе,

3. има објављену књигу (научну књигу, монографију или универзитетски уџбеник) или патент, односно оригинални метод у одговарајућој ужој научној области, признат као заштићена интелектуална својина, након избора у звање доцента,

4. је био члан комисије за одбрану магистарског или докторског рада, или има менторство кандидата за степен другог циклуса,

5) за редовног професора може бити биран кандидат који:

1. има проведен најмање један изборни период у звању ванредног професора,

2. има најмање осам научних радова из уже научне области за коју се бира, објављених у категорисаним научним часописима или зборницима са рецензијом, од којих су најмање три објављена у иностраним или домаћим научним часописима међународног или водећег републичког значаја, са листе коју на приједлог вијећа матичне организационе јединице утврђује сенат високошколске установе,

3. има најмање двије објављене књиге (научну књигу, монографију или универзитетски уџбеник) или патент, односно оригинални метод у одговарајућој ужој научној области, признат као заштићена интелектуална својина,

4. је успјешно реализовано менторство кандидата за степен другог или трећег циклуса, односно менторство кандидата на магистарском и докторском раду и

5. има успјешно остварену међународну сарадњу са другим универзитетима и релевантним институцијама у области високог образовања.

(2) Приликом избора у научнонаставна звања узима се у обзир вредновање наставничких способности у оквиру система квалитета универзитета.

Члан 101.

(1) Минимални услови за избор у умјетничко-наставна и сарадничка звања у која се бира академско особље на академским студијским програмима, ако је за наставни предмет од нарочитог значаја умјетнички критеријум су:

1) за умјетничког сарадника може бити биран кандидат који:

1. има завршен први циклус студија са најмање 240 ECTS бодова, односно основне студије, са најнижом просјечном оцјеном 8,00 или 3,50 и

2. најмање три умјетничка остварења на колективним презентацијама,

2) за вишег умјетничког сарадника може бити биран кандидат који има:

1. завршен други циклус студија са најнижом просјечном оцјеном 8,00 или 3,50 и на првом и на другом циклусу студија или

2. научни степен магистра наука са најнижом просјечном оцјеном 8,00 или 3,50 и на основном и на постдипломском студију и

3. јавно представљене облике умјетничког стваралаштва,

3) за асистента може бити биран кандидат који има:

1. завршен други циклус студија са најмање 300 ECTS бодова и са најнижом просјечном оцјеном 8,00 или 3,50 и на првом и на другом циклусу студија или

2. научни степен магистра наука са најнижом просјечном оцјеном 8,00 или 3,50 и на основном и на постдипломском студију и

3. јавно представљене облике умјетничког стваралаштва,

4) за доцента може бити биран кандидат који има:

1. завршен други циклус студија са најмање 300 ECTS бодова и са најнижом просјечном оцјеном 8,00 или 3,50 и на првом и на другом циклусу студија или

2. научни степен магистра наука са најнижом просјечном оцјеном 8,00 или 3,50 и на основном и на постдипломском студију,

3. јавно представљене облике умјетничког стваралаштва и

4. показане наставничке способности у раду на високошколским установама, односно на приступном предавању ако раније није изводио наставу на високошколској установи,

5) за ванредног професора може бити биран кандидат који има:

1. завршен други циклус студија, односно научни степен магистра наука,

2. проведен најмање један изборни период у звању доцента, већи број јавно представљених облика умјетничког стваралаштва које представља самосталан допринос развоју умјетности,

3. признања за успјешно дјеловање у одговарајућој области умјетности и

4. показане наставничке способности у раду на високошколским установама,

б) за редовног професора може бити биран кандидат који има:

1. завршен други циклус студија, односно научни степен магистра наука,

2. проведен најмање један изборни период у звању ванредног професора,

3. јавно представљена изузетна умјетничка дјела која су значајно допринијела развоју културе и умјетности у академској и друштвеној заједници,

4. признања за успјешно дјеловање у одређеној области,

5. показане наставничке способности у раду на високошколским установама и

6. значајан допринос подизању наставног и умјетничког кадра.

(2) Приликом избора у умјетничко-наставна звања узима се у обзир и вредновање наставничких способности у оквиру система квалитета високошколске установе.

Члан 102.

(1) Минимални услови за избор у научнонаставна, наставна и сарадничка звања на струковним студијским програмима су:

1) за предавача високе школе може бити биран кандидат који има:

1. завршен интегрисани студиј, односно други циклус студија са најнижом просјечном оцјеном 8,00 или 3,50 и на првом и на другом циклусу студија, односно кандидат који има научни степен магистра наука са најнижом просјечном оцјеном 8,00 или 3,50 и на основном и на постдипломском студију,

2. најмање два научна рада из уже научне области за коју се бира, објављена у категорисаним научним или стручним часописима или зборницима са рецензијом,

3. показане наставничке способности у раду, односно на приступном предавању ако раније није изводио наставу на високошколској установи,

2) за асистента може бити биран кандидат који има завршен први циклус студија са најмање 240 ECTS бодова, односно основне студије, са најнижом просјечном оцјеном 8,00 или 3,50,

3) за професора високе школе може бити биран кандидат који има:

1. научни степен доктора наука или завршен трећи циклус студија у одговарајућој ужој научној области у складу са прописима којим се уређују научне области, поља и уже области, са најнижом просјечном оцјеном 8,00 или 3,50 и на првом и на другом циклусу студија, односно основном и постдипломском студију,

2. најмање три научна рада из уже научне области за коју се бира, објављена у категорисаним научним или стручним часописима или зборницима са рецензијом и

3. показане наставничке способности у раду, односно на приступном предавању ако раније није изводио наставу на високошколској установи.

(2) На струковном студијском програму наставу могу изводити и лица која имају звање редовног професора, ванредног професора и доцента, изабрана у звање на универзитетима.

(3) Приликом избора у наставна звања узима се у обзир вредновање наставничких способности у оквиру система квалитета високошколске установе.

Члан 103.

(1) Минимални услови за избор у научнонаставна, наставна и сарадничка звања на струковном студијском програму, ако је за наставни предмет од нарочитог значаја умјетнички критеријум су:

1) за умјетничког сарадника може бити биран кандидат који има:

1. завршен први циклус студија са најмање 240 ECTS бодова, односно основне студије, са најнижом просјечном оцјеном 8,00 или 3,50 и

2. најмање три умјетничка остварења на колективним презентацијама,

2) за предавача високе школе може бити биран кандидат који има:

1. завршен први циклус студија са најмање 240 ECTS бодова, односно основне студије, са најнижом просјечном оцјеном 8,00 или 3,50,

2. јавно представљене облике умјетничког стваралаштва и

3. показане наставничке способности у раду на високошколским установама, односно на приступном предавању ако раније није изводио наставу на високошколској установи,

3) за асистента може бити биран кандидат који има завршен први циклус студија са најмање 240 ECTS бодова, односно основне студије, са најнижом просјечном оцјеном 8,00 или 3,50,

4) за професора високе школе може бити биран кандидат који има:

1. завршен други циклус студија са најнижом просјечном оцјеном 8,00 или 3,50 и на првом и на другом циклусу студија, односно кандидат који има научни степен магистра наука са најнижом просјечном оцјеном 8,00 или 3,50 и на основном и на постдипломском студију,

2. јавно представљене облике умјетничког стваралаштва и

3. показане наставничке способности у раду на високошколским установама, односно на приступном предавању ако раније није изводио наставу на високошколској установи.

(2) На струковном студијском програму наставу могу изводити и лица која су изабрана у звање на умјетничко-наставним предметима на универзитетима.

(3) Приликом избора у умјетничко-наставна звања узима се у обзир и вредновање наставничких способности у оквиру система квалитета високошколске установе.

Члан 104.

(1) Услови и поступак за избор у научнонаставна, умјетничко-наставна, наставна и сарадничка звања прописују се правилником о поступку и условима избора академског особља.

(2) Министар доноси правилник из става 1. овог члана.

Члан 105.

Приликом избора у исто или више научнонаставно, умјетничко-наставно и наставно звање узимају се у обзир само објављени радови, књиге и резултати властитих истраживања у примјени, пројекти, те менторства, односно јавно представљени облици умјетничког стваралаштва у времену од посљедњег избора.

Члан 106.

Период на који се бира наставно особље на академском студијском програму је:

1) умјетнички сарадник – на период од четири године са могућношћу једног поновног избора,

2) виши умјетнички сарадник – на неодређено вријеме,

3) асистент – на период од пет година с могућношћу једног поновног избора,

4) лектор – на период од пет година с могућношћу једног поновног избора,

5) доцент – на период од пет година с могућношћу поновног избора,

6) ванредни професор – на период од шест година с могућношћу поновног избора и

7) редовни професор – на неодређено вријеме.

Члан 107.

Период на који се бира наставно особље на струковном студијском програму је:

1) умјетнички сарадник – на период од четири године са могућношћу једног поновног избора,

- 2) асистент – на период од пет година без могућности поновног избора,
- 3) предавач високе школе – на период од пет година с могућношћу поновног избора и
- 4) професор високе школе – на неодређено вријеме.

Члан 108.

(1) Прије почетка сваке академске године, сенат високошколске установе, утврђује одговорне наставнике и сараднике за ту академску годину.

(2) За одговорног наставника на високошколској установи одређује се лице које изводи наставу и друге облике ангажовања из члана 60. став 1. т. 3) и 4) овог закона.

(3) За одговорног сарадника на високошколској установи одређује се лице које изводи вјежбе.

(4) Високошколска установа дужна је да јавно објави листу одговорних наставника и сарадника.

Члан 109.

(1) Сенат универзитета може, на приједлог научнонаставног вијећа факултета, односно умјетничко-наставног вијећа академије, додијелити звање професор емеритус пензионисаном редовном професору који се посебно истакао својим научним, односно умјетничким радом, стекао међународну репутацију и постигао резултате у обезбјеђивању научнонаставног, односно умјетничког кадра у области за коју је изабран.

(2) Професор емеритус може:

- 1) учествовати у извођењу наставе на другом и трећем циклусу студија,
- 2) учествовати у истраживачким пројектима,
- 3) бити члан комисије за избор у звања и
- 4) бити члан комисије за одбрану завршног рада.

(3) Наставник из става 1. овог члана не може бити одређен за одговорног наставника из члана 108. став 1. овог закона.

(4) Поступак и услови додјеле звања и права лица из става 1. овог члана утврђују се општим актом универзитета.

(5) Права и обавезе лица које је изабрано у звање из става 1. овог члана утврђују се уговором о ангажовању за извођење наставе.

Члан 110.

Универзитет може додијелити и звање почасни доктор наука, у складу са условима и процедурама утврђеним статутом универзитета и општеприхваћеним стандардима у научноистраживачкој и образовној дјелатности.

Члан 111.

(1) Истакнути научник и умјетник може да учествује у остваривању дијела наставе на наставном предмету на високошколској установи, у складу са статутом.

(2) На академији умјетности сарадници могу, у сарадњи са наставником, изводити наставу из дијела програма или појединих облика стручног, односно умјетничког рада, обуку из стручних знања и вјештина, вјежбе и друге послове утврђене статутом.

Члан 112.

(1) За потребе реализације дијела практичне nastave која се реализује ван високошколске установе, у звање сарадника може бити изабрано лице које је запослено у правном лицу гдје се реализује дио практичне nastave.

(2) Услови за избор у звање лица из става 1. овог члана утврђују се општим актом високошколске установе.

Члан 113.

(1) Избор наставног особља врши се на основу јавног конкурса, у складу са условима и критеријумима утврђеним овим законом, статутом високошколске установе и другим општим актима високошколске установе.

(2) Конкурс за избор наставника и сарадника објављује се најкасније шест мјесеци прије истека времена за које је наставник, односно сарадник изабран.

(3) Избор у звање наставника и сарадника високошколска установа обавља у року од шест мјесеци од дана објављивања конкурса.

(4) Уколико високошколска установа у року из става 3. овог члана не заврши процедуру избора наставника и сарадника дужна је да распише нови конкурс у року од 30 дана.

Члан 114.

(1) Универзитет може ангажовати наставнике и лекторе који имају одговарајући избор у звање на ужу научну област са другог универзитета из Републике, БиХ или иностранства, за извођење nastave, а у складу са статутом универзитета.

(2) Висока школа може ангажовати наставнике који имају одговарајући избор у звање на ужу научну област са друге високошколске установе из Републике, БиХ или иностранства за извођење nastave, а у складу са статутом високе школе.

(3) Наставници из ст. 1. и 2. овог члана могу бити одређени за одговорне наставнике у складу са чланом 108. став 1. овог закона.

(4) Права и обавезе наставника из ст. 1. и 2. овог члана уређују се уговором о ангажовању у настави, под условима и на начин прописан општим актом високошколске установе.

(5) Лица из ст. 1. и 2. овог члана могу бити уговорно ангажована у настави до навршене 68. године, осим у случајевима из члана 124. став 3. овог закона.

(6) Одредба става 5. овог члана примјењиваће се закључно са академском 2020/2021. годином.

Члан 115.

(1) Вијеће организационе јединице универзитета, односно сенат високе школе формира комисију за подношење извјештаја о пријављеним кандидатима.

(2) Комисија из става 1. овог члана се састоји од најмање три наставника из научног поља, од којих је најмање један из уже научне области за коју се наставник, односно сарадник бира.

(3) Приликом именовања комисије из става 1. овог члана, најмање један члан комисије мора бити у радном односу на другој високошколској установи.

(4) Чланови комисије из става 1. овог члана су у истом или вишем звању од звања у које се кандидат бира.

(5) Вијеће организационе јединице универзитета разматра извјештај комисије из става 1. овог члана и утврђује приједлог одлуке о избору кандидата за одређено научнонаставно, односно умјетничко-наставно звање, који заједно са изборним материјалом доставља сенату.

Члан 116.

Извјештај комисије из члана 115. овог закона садржи:

- 1) биографске податке о пријављеним кандидатима,
- 2) преглед и мишљење о досадашњем научном, стручном, односно умјетничком раду пријављених кандидата,
- 3) податке о објављеним радовима,
- 4) мишљење о испуњавању других услова утврђених овим законом,
- 5) приједлог кандидата за избор у звање наставника, односно сарадника и
- 6) друге елементе прописане подзаконским актом и статутом високошколске установе.

Члан 117.

(1) Кандидат за избор у научнонаставно звање, умјетничко-наставно, наставно звање и сарадник, који раније није изводио наставу у високошколским установама, дужан је да прије писања извјештаја комисије, коју формира вијеће организационе јединице, односно сенат високе школе, одржи предавање пред комисијом из наставног предмета из уже научне области за коју је конкурисао.

(2) Високошколска установа дужна је да јавно огласи вријеме одржавања предавања из става 1. овог члана.

Члан 118.

(1) Избор кандидата у научнонаставна, умјетничко-наставна, наставна и сарадничка звања врши сенат високошколске установе.

(2) Одлука о избору у звање доноси се већином гласова укупног броја чланова сената у научнонаставном звању, а на основу приједлога одлуке вијећа факултета, односно академије и извјештаја комисије из члана 115. овог закона.

Члан 119.

(1) Кандидат може поднијети захтјев за преиспитивање одлуке о избору кандидата у научнонаставна или умјетничко-наставна звања сенату, у року од 15 дана од дана пријема одлуке сената.

(2) Одлука сената, по захтјеву за преиспитивање је коначна и против ње се тужбом може покренути спор.

Члан 120.

(1) У погледу права, обавеза и одговорности академског особља и других лица запослених у високошколској установи примјењује се закон којим се уређују радни односи, ако овим законом није другачије одређено.

(2) Одговорност лица из става 1. овог члана уређује се одредбама Посебног колективног уговора за запослене у области образовања и културе Републике и општег акта високошколске установе.

Члан 121.

(1) Академско особље закључује уговор о раду са високошколском установом на неодређено вријеме у складу са статутом високошколске установе, уз обавезу избора у више звање по истеку периода на које су изабрани или реизбора.

(2) У случају да лице из става 1. овог члана које је закључило уговор о раду на неодређено вријеме, не буде изабрано у више звање или реизабрано, престаје му радни однос.

Члан 122.

(1) Наставнику и сараднику који обављају јавну функцију мирују рокови за избор у академска звања и права и обавезе из радног односа у високошколској установи, у складу са овим законом.

(2) Права из става 1. овог члана наставник и сарадник могу да остварују најдуже један мандат.

(3) Наставнику или сараднику који се налази на породичком одсуству или боловању дуже од годину дана изборни период се продужава за то вријеме.

(4) Наставнику и сараднику, на лични захтјев, сенат на приједлог вијећа организационе јединице, може одобрити плаћено одсуство у трајању од једне школске године ради научног, умјетничког или стручног рада или усавршавања, у складу са статутом високошколске установе.

(5) Наставнику и сараднику, на лични захтјев, сенат на приједлог вијећа организационе јединице, може одобрити неплаћено одсуство у трајању од најдуже четири године ради наставка школовања, у складу са статутом високошколске установе.

(6) Сенат је дужан да одлучи о захтјеву из ст. 4. и 5. овог члана у складу са законом и општим актом високошколске установе.

(7) У случајевима из ст. 1, 3, 4. и 5. високошколска установа дужна је да обезбиди редовно одвијање свих облика наставе.

Члан 123.

(1) Наставник и сарадник високошколске установе могу остварити допунски рад, закључивањем уговора о ангажовању у настави на другој високошколској установи, уз претходну сагласност ректора, односно директора, а на приједлог сената по претходно прибављеном мишљењу вијећа организационе јединице, са којима има заснован радни однос са пуним радним временом.

(2) Општим актом високошколске установе уређују се услови и поступак давања сагласности за ангажовање наставника на другој високошколској установи.

Члан 124.

(1) Наставнику престаје радни однос на високошколској установи на крају школске године у којој је навршио 68 година.

(2) Одредба става 1. овог члана примјењиваће се закључно са 30. септембром 2021. године, а након тога примјењиваће се одредбе закона којим се уређују радни односи.

(3) Лице пензионисано у складу са прописима друге државе не може изводити наставу на високошколским установама у Републици, осим у случајевима да се на конкурс није пријавио наставник, односно сарадник из Републике који испуњава услове.

(4) Пензионисано лице из става 3. овог члана може бити члан комисије за одбрану завршног рада и докторске дисертације највише до навршене 75. године.

Члан 125.

Професори који су пензионисани у звању редовног професора могу бити чланови у комисијама за изборе у академска звања и комисијама за одбрану завршног рада и докторске дисертације до навршених 75 година.

ГЛАВА IX СТУДЕНТИ

Члан 126.

(1) Студенти који су уписани на високошколску установу закључују уговор са високошколском установом, у складу са овим законом и статутом високошколске установе.

(2) Уговором из става 1. овог члана обавезно се утврђује:

- 1) начин обезбјеђивања настављања и завршетка школовања у случају престанка рада високошколске установе или престанка извођења одређеног студијског програма,
- 2) одредбе о школарини и другим финансијским обавезама,
- 3) звање које студент стиче завршетком студијског програма,
- 4) дужина трајања студија и
- 5) остала права и обавезе студента, у складу са статутом високошколске установе.

(3) Ректор универзитета може дати овлашћење декану факултета или умјетничке академије да закључује уговор са студентом уписаним на тој организационој јединици.

(4) Студенту који је уписан на високошколску установу издаје се студентска књижица – индекс.

Члан 127.

Студенти имају право, у складу са општим актом високошколске установе, да:

- 1) користе библиотеку и базе података које се налазе у високошколској установи,
- 2) учествују на изборима за студентска представничка тијела у складу са прописима којима се уређује студентско организовање,
- 3) учествују у систему осигурања квалитета високошколске установе,
- 4) износе своја мишљења у погледу квалитета наставе, наставног особља или других услуга високошколске установе,
- 5) остваре право на признавање и пренос бодова између акредитованих високошколских установа у Републици, БиХ и у иностранству, у складу са овим законом и

б) учествују у пројектима које реализују високошколске установе.

Члан 128.

Студенти уписани на високошколску установу имају обавезе да:

- 1) присуствују предавањима, вјежбама, семинарима и другим облицима наставе,
- 2) се придржавају правила која је установила високошколска установа,
- 3) указују дужно поштовање према правима особља и других студената и
- 4) учествују у академским активностима.

Члан 129.

Статут високошколске установе садржи одредбе које:

- 1) осигуравају слободу студената да, у складу са овим законом, испитују и тестирају стечена знања и нуде нове идеје и мишљења, а да се тиме не излажу опасности од губитка свог статуса,
- 2) осигуравају студентима, у складу са законом, слободу говора, организације и окупљања,
- 3) штите студенте од дискриминације према било којем основу, као што је: пол, раса, сексуална оријентација, брачни статус, боја коже, вјера, језик, политичко или друго мишљење, национално, етничко или социјално поријекло, повезаност са неком националном заједницом, имовина, рођење или било који други статус и
- 4) пружају правичне и непристрасне механизме рјешавања дисциплинских питања која се тичу студената.

Члан 130.

- (1) На захтјев студента одобрава се мировање права и обавеза у случају:
  - 1) теже болести,
  - 2) боравка на стручној пракси у трајању од најмање шест мјесеци,
  - 3) његе дјетета до навршених дјететових годину дана,
  - 4) одржавања трудноће,
  - 5) вршења руководних функција у студентском представничком тијелу и
  - 6) у другим случајевима предвиђеним општим актом високошколске установе.
- (2) Правилима студирања одређује се орган, процедура и услови остваривања права из става 1. овог члана.

Члан 131.

- (1) Студент одговара за повреду обавезе која је у вријеме извршења била утврђена општим актом високошколске установе.
- (2) За тежу повреду обавезе студенту се може изрећи и мјера искључења са студија на високошколској установи.
- (3) Покретање дисциплинског поступка застаријева по истеку три мјесеца од дана сазнања о учињеној повреди, односно шест мјесеци од када је повреда учињена, а вођење поступка застаријева протеком рока од шест мјесеци од покретања поступка.
- (4) Општим актом високошколске установе утврђују се лакше и теже повреде обавеза студената, дисциплински органи и дисциплински поступак за утврђивање одговорности студената.

Члан 132.

Организовање смјештаја и исхране студената врши се у складу са законом којим се уређује област студентског стандарда.

Члан 133.

Статус студента престаје:

- 1) завршетком студијског програма и добијањем звања за које се студент школује,
- 2) исписом из високошколске установе прије завршетка студија,
- 3) када студент не упише годину студија, а не мирују му права и обавезе студента,
- 4) када студент не обнови упис у исту годину у прописаном року, а не мирују му права и обавезе студента и
- 5) када високошколска установа изрекне студенту дисциплинску мјеру искључења са високошколске установе.

Члан 134.

Област студентског организовања уређује се посебним законом.

Члан 135.

(1) Високошколска установа у оквиру своје дјелатности може реализовати програме цјеложивотног образовања ван оквира студијских програма за које је добила дозволу за рад.

(2) Програм цјеложивотног образовања на високошколској установи може похађати само лице које је завршило сродно четворогодишње средњошколско образовање или сродан студијски програм првог циклуса, а у складу са општим актом високошколске установе.

(3) Услови, начин и поступак реализације програма из става 1. овог члана уређују се општим актом високошколске установе.

Члан 136.

(1) Лицу које је савладало програм из члана 135. став 1. овог закона високошколска установа издаје увјерење.

(2) Лице уписано на програм из члана 135. став 1. овог закона нема статус студента у смислу овог закона.

(3) Високошколска установа може донијети правилник о додјели ECTS бодова за поједине програме цјеложивотног учења на високошколској установи.

(4) Високошколска установа дужна је да обавијести Министарство о организовању програма из става 1. овог члана најмање 30 дана прије почетка извођења програма.

ГЛАВА X ПРАВА, ОБАВЕЗЕ И ОДГОВОРНОСТИ НАДЛЕЖНИХ ОРГАНА

Члан 137.

Влада је надлежна да:

- 1) доноси годишње акционе планове за спровођење стратегије развоја образовања у Републици Српској, на приједлог Министарства,
- 2) обезбјеђује средства јавним високошколским установама за финансирање сва три циклуса студија, истраживања и умјетничког рада, у складу са важећим прописима у области високог образовања,
- 3) обезбјеђује посебна средства јавним високошколским установама ради омогућавања једнаких услова за остваривање права на високо образовање студентима са инвалидитетом,
- 4) утврђује број студената за упис у прву годину студија за све циклусе студија на јавним високошколским установама, на приједлог Министарства и
- 5) утврђује висину школарине за студенте који суфинансирају и самофинансирају своје школовање на јавним високошколским установама, на приједлог Министарства.

Члан 138.

Министарство је надлежно за:

- 1) координацију и развој високог образовања у Републици,
- 2) предлагање Влади акционих планова за спровођење стратегије развоја образовања у Републици,
- 3) креирање уписне политике у складу са циљевима развоја високог образовања и потребама тржишта рада,
- 4) спровођење процедуре за оснивање високошколских установа и студијских програма високошколских установа у Републици,
- 5) вођење Регистра и других података од значаја за развој система високог образовања,
- 6) прописивање облика и садржаја јавних докумената које издају високошколске установе,
- 7) вођење регистра о признавању страних диплома,
- 8) предлагање Влади броја студената за упис у прву годину студија за све циклусе,
- 9) предлагање Влади висине школарине за све циклусе студија, на приједлог јавних високошколских установа,
- 10) промоцију мобилности студената и наставног особља унутар Републике, БиХ, европског подручја високог образовања и у свијету,
- 11) промоцију сарадње између високошколских установа у Републици, БиХ и високошколских установа у иностранству,
- 12) промоцију и обезбјеђивање могућности једнаког приступа високом образовању, цјеложивотном учењу и свим другим аспектима високог образовања у Републици и
- 13) подржавање и подстицање јачих веза између сектора високог образовања, индустрије, привреде и друштва.

ГЛАВА XI ТИЈЕЛА У ОБЛАСТИ ВИСОКОГ ОБРАЗОВАЊА

Члан 139.

(1) Ректорска конференција Републике Српске утврђује и заступа заједничке интересе универзитета у Републици и остварује сарадњу са институцијама у области образовања у Републици, БиХ и иностранству.

(2) Пуноправни чланови Ректорске конференције су ректори акредитованих универзитета у Републици.

(3) Рад и функционисање Ректорске конференције уређује се статутом.

(4) Статут Ректорске конференције доноси Ректорска конференција, на првом сазиву, консензусом.

(5) Рад Ректорске конференције финансирају универзитети, у складу са њиховим статутима.

(6) Ректори универзитета који имају дозволу за рад у Републици могу да буду и чланови Ректорске конференције Босне и Херцеговине.

Члан 140.

(1) Конференција високих школа утврђује и заступа заједничке интересе високих школа у Републици и остварује сарадњу са институцијама у области образовања у Републици, БиХ, Европи и свијету.

(2) Пуноправни чланови Конференције високих школа су директори акредитованих високих школа у Републици.

(3) Рад и функционисање Конференције високих школа уређује се статутом.

(4) Статут Конференције високих школа доноси Конференција високих школа, на првом сазиву, консензусом.

(5) Рад Конференције високих школа финансирају високе школе, у складу са статутом.

Члан 141.

(1) Влада формира Савјет као своје савјетодавно тијело ради унапређивања квалитета високог образовања.

(2) Савјет дјелује као независно, савјетодавно академско тијело.

(3) Административно-техничке послове за Савјет обавља Министарство.

(4) Рад и функционисање Савјета уређује се Пословником о раду Савјета, у складу са одредбама овог закона.

(5) Пословник о раду доноси Савјет двотрећинском већином гласова од укупног броја својих чланова.

Члан 142.

(1) Савјет има 11 чланова, и то:

1) девет чланова из реда универзитетских професора, врхунских научника, односно умјетника из разних научних области, односно из области умјетности, које у поступку јавне конкуренције, на приједлог Министарства, именује Влада и

2) два представника студената које, на приједлог Уније студената, именује Влада.

(2) Рок за пријављивање кандидата за чланове Савјета из става 1. тачка 1) овог члана је 20 дана од дана објављивања јавног конкурса.

(3) Листа пријављених кандидата даје се на увид јавности у року од десет дана од истека рока за пријављивање кандидата.

(4) Примједбе и приједлози у вези са пријављеним кандидатима могу се доставити у року од 30 дана од дана сачињавања листе кандидата на увид јавности.

(5) Министарство упућује Влади приједлог кандидата у року од 90 дана од дана објављивања јавног конкурса.

(6) Мандат чланова Савјета траје четири године изузев чланова из става 1. тачка 2) овог члана чији мандат траје годину дана.

(7) Ректор и директор високошколске установе и декан организационе јединице не могу бити чланови Савјета.

(8) Исто лице може бити изабрано за члана Савјета највише два пута.

(9) Савјет бира председника из реда својих чланова из става 1. тачка 1) овог члана.

(10) Председника или члана Савјета Влада може разријешити дужности и прије истека времена на које је именован, ако:

- 1) сам затражи разрјешење,
- 2) ступи на дужност која је у супротности са радом Савјета,
- 3) не испуњава своју дужност,
- 4) изгуби способност вршења дужности и
- 5) својим поступцима повриједи углед дужности коју врши.

(11) У случају разрјешења из става 10. овог члана Влада ће именовати новог члана на вријеме до истека мандата разријешеног члана, с тим што ће нови члан бити предложен на основу прикупљених приједлога из става 3. овог члана, односно на приједлог Уније студената за чланове из става 1. тачка 2) овог члана.

Члан 143.

(1) Рад Савјета је јаван.

(2) У раду Савјета, у складу са општим актима Савјета, могу да учествују представници високошколских установа без права одлучивања.

(3) Савјет за потребе свог рада може да образује посебна радна тијела.

(4) Савјет подноси Влади извјештај о свом раду најмање два пута годишње.

Члан 144.

Надлежности Савјета су:

1) давање савјета и мишљења Влади, Министарству, Ректорској конференцији и високошколским установама о политици рада и развоја високог образовања у Републици,

2) анализа стања у области високог образовања, те предлагање и подстицање доношења мијера за унапређивање високог образовања,

3) предлагање критеријума, правила и упутстава за издавање дозволе за рад и дозволе за извођење нових студијских програма и акредитацију високошколских установа и студијских програма,

4) учешће у домаћим и међународним пројектима из области развоја и осигурања квалитета високог образовања,

5) давање препорука Министарству о уписној политици и препорука о висини школарине на јавним високошколским установама,

6) давање препоруке о критеријумима стипендирања и другим облицима финансијске подршке студентима, укључујући дефинисање елемената студентског стандарда,

7) утврђивање критеријума за избор домаћих и међународних експерата који се именују у комисије за издавање дозволе за рад и дозволе за извођење студијских програма,

8) утврђивање листе домаћих и међународних експерата са које се именују комисије за издавање дозволе у транспарентној процедури јавног позива и

9) предлагање Мреже високошколских установа.

ГЛАВА XII

ПРИЗНАВАЊЕ СТРАНИХ ВИСОКОШКОЛСКИХ ИСПРАВА И ВРЕДНОВАЊЕ СТРАНИХ СТУДИЈСКИХ ПРОГРАМА

Члан 145.

(1) Признавање стране високошколске исправе је поступак којим се имаоцу исправе утврђује право на наставак образовања, односно право на запошљавање.

(2) Поступак признавања стране високошколске исправе спроводи се у складу са овим законом, ако међународним уговором није предвиђено другачије.

(3) Поступак признавања не спроводи се за јавне исправе стечене на територији бивше СФРЈ до 6. априла 1992. године и за јавне исправе стечене на акредитованим високошколским установама у Републици Србији, на основу Споразума о узајамном признавању докумената у образовању и регулисању статусних питања ученика и студената („Службени гласник Републике Српске“, број 79/05).

(4) Јавне исправе из става 3. овог члана имају исто правно дејство као јавне исправе издате на територији Републике.

(5) Изузетно, поступак признавања за јавне исправе из става 3. овог члана може се спроводити за потребе запошљавања имаоца на територији Федерације Босне и Херцеговине, Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине и у институцијама Босне и Херцеговине.

(6) У поступку признавања врши се провјера аутентичности стране високошколске исправе путем Центра за информисање и признавање докумената из области високог образовања Босне и Херцеговине.

Члан 146.

(1) Признавање стране високошколске исправе у сврху запошљавања (у даљем тексту: професионално признавање) спроводи Министарство путем Центра за признавање страних високошколских исправа (у даљем тексту: ENIC/NARIC центар) као своје унутрашње организационе јединице.

(2) У поступку професионалног признавања врши се вредновање страног студијског програма на којем је стечена страна високошколска исправа.

(3) Приликом првог вредновања страног студијског програма, Министарство може тражити стручно мишљење од високошколске установе која је матична за област којој припада страни студијски програм.

(4) Високошколска установа из става 3. овог члана дужна је да у року 30 дана достави мишљење о вредновању студијског програма Министарству.

(5) Рјешење о признавању стране високошколске исправе у сврху запошљавања обавезно садржи: назив, врсту, ниво и трајање (обим) студијског програма, назив

стране високошколске квалификације на изворном језику, те врсту и ниво студија у Републици којем одговара студиј завршен у иностранству.

(6) Назив стране високошколске квалификације се у диспозитиву рјешења о признавању, по правилу, наводи у оригиналу (на изворном језику) и без превода.

(7) Министар доноси рјешење из става 5. овог члана у року од 90 дана од дана пријема уредног захтјева.

(8) Рјешење из става 5. овог члана је коначно и има значај јавне исправе.

(9) Поступак професионалног признавања детаљније се уређује Правилником о поступку признавања страних високошколских исправа у сврху запошљавања који доноси министар.

(10) Висину таксе за трошкове поступка професионалног признавања, ослобађање од плаћања таксе и друга питања у вези са трошковима поступка професионалног признавања утврђује се прописом којима се уређују административне таксе.

Члан 147.

(1) Признавање стране високошколске исправе у сврху наставка образовања (у даљем тексту: академско признавање) спроводи високошколска установа на којој има лац стране високошколске исправе жели наставити образовање, на начин и по поступку прописаним овим законом и општим актом високошколске установе.

(2) У поступку академског признавања врши се вредновање страног студијског програма, односно дијела страног студијског програма од стручног тијела високошколске установе у чијој је надлежности академско признавање.

(3) Наставак образовања може бити условљен обавезом стицања додатних исхода учења ако се утврди постојање разлике између врсте и нивоа знања и вјештина стечених страном високошколском исправом и врсте и нивоа знања и вјештина који су потребни за упис на одговарајући студијски програм.

(4) Декан организационе јединице, односно директор високе школе доноси рјешење о академском признавању у року од 60 дана од дана пријема уредног захтјева.

(5) Подносилац захтјева за академско признавање има право приговора сенату високошколске установе на рјешење из става 4. овог члана.

(6) Одлука Сенат високошколске установе по приговору је коначна и против ње се може покренути управни спор.

(7) На поступак академског признавања примјењује се пропис о општем управном поступку, ако овим законом није другачије прописано.

Члан 148.

(1) Вредновање страног студијског програма у поступку из чл. 146. и 147. овог закона врши се на основу:

1) података о систему образовања у земљи у којој је стечена страна високошколска исправа,

2) условима уписа на студијски програм, односно минималном нивоу и дужини трајања претходног образовања,

3) врсти квалификације неопходне за приступ студију,

4) знањима, вјештинама и компетенцијама стеченим завршетком студија,

5) најважнијим елементима студијског програма као што су врста, ниво и дужина трајања студијског програма,

6) правима која произилазе из стране високошколске исправе у земљи поријекла,

- 7) акредитацији високошколске установе и студијског програма и
- 8) академским достигнућима имаоца стране високошколске исправе.

(2) Једном извршено вредновање страног студијског програма важи за све наредне случајеве признавања стране високошколске исправе када је она стечена на истом студијском програму.

(3) Податке из става 1. овог члана прибавља Министарство у поступку академског признавања на захтјев високошколске установе.

(4) У случају да надлежни орган за признавање из чл. 146. и 147. овог закона утврди постојање битне разлике између знања, вјештина и компетенција стечених страном високошколском исправом и знања, вјештина и компетенција које се стичу на одговарајућој врсти и нивоу студија у Републици, донијеће рјешење о одбијању захтјева за признавање.

(5) Битна разлика из става 4. овог члана постоји ако:

1) је страна високошколска квалификација издата искључиво у сврху коришћења у земљи издавања,

2) су услови за приступ нивоу и врсти образовања на којем је страна високошколска квалификација стечена битно другачији у односу на оне који се захтијевају за приступ истом нивоу и врсти образовања у Републици,

3) су услови за приступ даљем образовању у земљи у којој је страна високошколска квалификација стечена битно другачији у односу на такве услове који се захтијевају у Републици (приликом академског признавања),

4) студијски програм на којем је стечена страна високошколска квалификација не садржи кључне елементе/модуле/наставне предмете које садрже акредитовани студијски програми у Републици који воде до такве или најсличније квалификације,

5) је страна високошколска квалификација стечена завршетком студија који по врсти, моделу или нивоу није предвиђен прописима у Републици и

6) постоје друге разлике за које надлежни органи утврде да су значајне у толикој мјери да спречавају признавање стране високошколске квалификације.

(6) Терет доказивања постојања битне разлике из става 4. овог члана је на органу који врши признавање.

Члан 149.

(1) Министарство води евиденцију и трајно чува документацију о спроведеним поступцима признавања.

(2) Евиденција из става 1. овог члана води садржи сљедеће податке:

- 1) презиме, име једног од родитеља и име,
- 2) датум и мјесто рођења,
- 3) држављанство, адресу и број телефона,
- 4) назив високошколске установе која је издала исправу,
- 5) мјесто и државу издавања,
- 6) назив студијског програма,
- 7) назив стране високошколске квалификације на изворном језику,
- 8) број и датум рјешења о признавању високошколске квалификације,
- 9) број и датум акта о полагању додатних испита и
- 10) број и датум акта о положеним додатним испитима.

ГЛАВА XIII ЕВИДЕНЦИЈЕ И ЈАВНЕ ИСПРАВЕ

Члан 150.

(1) Висока школа и организациона јединица универзитета води:
матичну књигу студената,
регистар уз матичну књигу студената,
студентски досије,

4) евиденцију о издатим јавним исправама,

5) евиденцију о испитима и

6) евиденцију о признатим страним високошколским исправама.

(2) Подаци уписани у евиденцију прикупљају се, обрађују, чувају и користе за потребе обављања дјелатности високошколске установе, односно њене организационе јединице и за потребе Министарства.

(3) Подаци из евиденције користе се тако да се обезбјеђује заштита идентитета студената, у складу са законом.

(4) Министар доноси Правилник о садржају и начину вођења евиденције коју води високошколска установа.

(5) Високошколска установа дужна је да трајно чува документацију из става 1. овог члана.

Члан 151.

(1) Министарство води базу података о студијским програмима, кадровским, просторним, материјално-техничким условима и студентима, у оквиру које су високошколске установе дужне да попуњавају семестралне анкете.

(2) Високошколска установа анкете из става 1. овог члана доставља Министарству најкасније до 31. октобра за зимски семестар, односно до 31. марта за љетни семестар.

(3) Министар правилником прописује садржај и поступак вођења базе из става 1. овог члана.

Члан 152.

(1) На основу података из евиденције, високошколска установа и факултет, односно умјетничка академија као њена организациона јединица, издаје јавне исправе, у складу са законом, подзаконским актом и статутом високошколске установе.

(2) Јавне исправе у смислу овог закона су:

1) студентска књижица – индекс,

2) диплома о стеченом високом образовању,

3) додатак дипломи,

4) увјерење о положеним испитима,

5) увјерење о стеченом звању и

6) увјерење о завршеном програму цјеложивотног учења.

(3) Високошколска установа издаје јавне исправе на једном од службених језика који су у употреби у Републици, на ћириличком или латиничком писму, зависно од захтјева студента.

(4) Када се настава остварује на неком од страних језика, јавне исправе се издају на обрасцу који је штампан двојезично на једном од службених језика који су у

употреби у Републици, на ћириличком или латиничком писму, зависно од захтјева студента, и на језику и писму на којем се изводи настава.

(5) На захтјев студента, високошколска установа издаје јавну исправу о савладаном дијелу студијског програма, које садржи податке о нивоу, природи и садржају студија, као и постигнуте резултате.

(6) На основу података из евиденције, високошколска установа, односно факултет или умјетничка академија као њена организациона јединица, издаје дупликат дипломе о стеченом високом образовању послије проглашења оригиналне дипломе неважећом у „Службеном гласнику Републике Српске“.

(7) На новој дипломи се ставља ознака да је ријеч о дупликату дипломе, која је издата послије проглашења оригинала дипломе неважећом.

Члан 153.

(1) Диплома се овјерава сувим жигом високошколске установе.

(2) Додатак дипломи обавезно се издаје уз диплому и садржи вјештине, компетенције и знања носиоца дипломе и друге податке у складу са законом, подзаконским актом и статутом.

(3) Министар доноси Правилник о садржају јавних исправа које издају високошколске установе.

Члан 154.

(1) Диплому и додатак дипломи потписују ректор и декан факултета, односно умјетничке академије, у саставу универзитета.

(2) Диплому и додатак дипломи високе школе потписује директор.

(3) Додатак дипломи овјерава се печатом високошколске установе.

(4) Заједничка диплома и додатак дипломи издаје се у складу са уговором из члана 66. став 3. овог закона.

Члан 155.

(1) Лице које нема јавну исправу о стеченом високом образовању, а евиденција о томе, односно архивска грађа је уништена, нестала или недоступна, може да поднесе захтјев основном суду у мјесту пребивалишта или боравишта, због утврђивања завршеног школовања.

(2) Рјешење суда којим се доказује да је лице стекло високо образовање замјењује диплому о завршеном високом образовању.

Члан 156.

(1) Диплома, додатак дипломи и увјерење о стеченом звању оглашавају се ништавим:

1) ако их је издала високошколска установа која нема дозволу за рад,

2) ако их је потписало неовлашћено лице,

3) ако ималац дипломе није испунио све испитне обавезе на студију на начин и према поступку који је утврђен законом, подзаконским актом и студијским програмом високошколске установе и

4) у случају постојања плагијата из члана 74. став 1. овог закона.

(2) Високошколска установа је обавезна да огласи ништавим диплому, додатак дипломи и увјерење о стеченом звању у случајевима из става 1. овог члана.

(3) Уколико диплома, додатак дипломи и увјерење о стеченом звању садрже грешку у именима и бројевима, писању, као и друге очигледне нетачности, исправка се врши у складу са законом који се уређује општи управни поступак.

(4) Уколико је високошколска установа која је издала диплому, додатак дипломи и увјерење о стеченом звању из става 3. овог члана престала да постоји, а нема правног сљедбеника, исправку врши Министарство у складу са законом који уређује општи управни поступак.

ГЛАВА XIV

ФИНАНСИРАЊЕ ВИСОКОШКОЛСКИХ УСТАНОВА

Члан 157.

(1) Средства за обављање дјелатности високог образовања јавним високошколским установама обезбјеђују се из сљедећих извора:

- 1) буџета Републике,
- 2) властитих прихода,
- 3) буџета јединица локалне самоуправе,
- 4) донација и
- 5) других извора.

(2) Средства за обављање дјелатности високог образовања приватним високошколским установама обезбјеђује оснивач из сљедећих извора:

- 1) властитих прихода,
- 2) донација и
- 3) других извора.

(3) Новчана средства из става 1. тачка 2) овог члана припадају високошколској установи и организационој јединици која их је остварила и користе се у складу са законом, статутом и усвојеним финансијским планом.

(4) Изузетак од става 3. овог члана су школарине које припадају високошколској установи и којима високошколска установа располаже у складу са општим актом високошколске установе, водећи рачуна о потребама организационе јединице на којој је остварен тај дио прихода.

(5) Високошколске установе могу се финансирати само из оних извора који не утичу на њихову аутономију.

(6) За коришћење финансијских средстава, у складу са финансијским планом и прописима који регулишу област високог образовања и финансијског пословања, одговоран је ректор универзитета, односно директор високе школе, декан организационе јединице и управни одбор високошколске установе.

Члан 158.

(1) Средствима буџета Републике финансирају се плате и накнаде запослених, у складу са прописима који регулишу плате запослених у области образовања и у складу са стандардима и нормативима за финансирање јавних високошколских установа.

(2) Министар доноси Правилник о стандардима и нормативима за финансирање јавних високошколских установа.

(3) На јавним високошколским установама средствима буџета Републике суфинансирају се:

- 1) научноистраживачке дјелатности,
- 2) трошкови материјала и услуга,
- 3) опрема и услови за студирање студената са инвалидитетом,
- 4) трошкови за набавку сталних средстава и
- 5) међународне размјене студената и академског особља.

(4) Министар доноси Правилник о суфинансирању међународне размјене студената и академског особља.

(5) Учешће буџета Републике у суфинансирању трошкова из става 3. овог члана утврђује се на основу прописа којима се регулише извршење буџета и усвојеним буџетом Републике за календарску годину.

Члан 159.

(1) Властите приходе високошколске установе остварују путем:

- 1) школарина,
- 2) уписнина,
- 3) пројеката и научноистраживачког и умјетничког рада, укључујући приходе од организовања научностручних скупова и консултантских услуга,
- 4) услуга лабораторијских испитивања и атестирања,
- 5) семинара и других видова обуке према програмима цјеложивотног учења,
- 6) издавачке дјелатности, израде елабората и експертиза,
- 7) изнајмљивања пословног простора, а у складу са стандардима и нормативима за финансирање јавних високошколских установа и
- 8) осталих прихода од регистрованих дјелатности наведених у акту о оснивању високошколске установе.

(2) Властите приходе из става 1. т. 3), 4), 5), 6) и 7) овог члана високошколска установа може остваривати на начин и по поступку којим се не омета одвијање основне дјелатности високошколске установе.

Члан 160.

(1) Школарина из члана 159. став 1. тачка 1) овог закона на јавним високошколским установама је износ новчаних средстава којима студент:

1) суфинансира укупне трошкове одређене године студија на јавној високошколској установи у случају када се ти трошкови дијелом суфинансирају из буџета Републике и

2) у потпуности самостално финансира укупне трошкове одређене године студија на јавној високошколској установи у случају када се ти трошкови не суфинансирају из буџета Републике.

(2) Школарина из става 1. овог члана може да се одреди у различитој висини за различите студијске програме, зависно од трошкова за реализацију студијских програма.

Члан 161.

(1) Јавна високошколска установа доставља Министарству приједлог о висини школарина најкасније до 30. априла текуће године за наредну академску годину.

(2) Министар предлаже Влади висину школарине за све студијске програме на јавним високошколским установама, на приједлог високошколских установа и у складу са утврђеном уписном политиком за ту академску годину.

(3) Влада доноси одлуку о висини школарине за све студијске програме на јавним високошколским установама за сваку академску годину.

Члан 162.

(1) Право уписа у прву годину студија у својству студената који се финансирају или суфинансирају из буџета Републике имају студенти који се на пријемном испиту рангирају у оквиру укупног броја редовних студената чије се студије финансирају или суфинансирају из буџета.

(2) Рангирање студената из става 1. овог члана врши се на начин и по поступку утврђеним општим актом високошколске установе, а на основу:

- 1) постигнутих резултата у претходном школовању,
- 2) постигнутих резултата на пријемном испиту и
- 3) социо-економског статуса студената.

(3) Право уписа у наредне године студија у својству студената који се финансирају или суфинансирају из буџета Републике имају редовни студенти први пут уписани у одређену годину студија који се рангирају у оквиру укупног броја студената чије се студије финансирају или суфинансирају из буџета.

(4) Рангирање студената из става 3. овог члана врши се на начин и по поступку утврђеним општим актом високошколске установе прије почетка уписа у наредну академску годину, на начин доступан јавности, и обухвата све редовне студенте који се уписују први пут у наредну годину студија у тој академској години, а на основу:

- 1) броја остварених ECTS бодова,
- 2) просјечне оцјене свих положених испита из претходних година студија
- 3) успјешности студирања у погледу броја обновљених година студија и
- 4) социо-економског статуса студената.

(5) Структура мјеста за упис у више године студија у својству студената чије се студије у цијелости финансирају из буџета Републике, студената који суфинансирају своје студије, и студената који у потпуности самостално финансирају своје студије, одређује се у истој сразмјери у којој је био одређен број мјеста за упис на прву годину студија те генерације редовних студената.

(6) Сразмјеран број мјеста за упис у наредну годину студија одређује се у односу на укупан број редовних студената који први пут уписује ту годину студија одређене академске године.

(7) Студент који не оствари право на финансирање и суфинансирање из става 3. овог члана у наредној академској години наставља студије у статусу студента који суфинансира ту годину студија.

Члан 163.

(1) Високошколска установа одређује висину школарине коју плаћају студенти који суфинансирају или финансирају своје школовање по линеарном моделу у зависности од њиховог мјеста на ранг-листи у складу са актом високошколске установе.

(2) Студент који се финансира из буџета Републике може у том статусу да има уписан само један студијски програм на истом нивоу студија.

Члан 164.

(1) Уписнине из члана 159. став 1. тачка 2) овог закона су накнаде које студенти плаћају приликом уписа на високошколску установу, и то:

- 1) административни трошкови уписа,
- 2) накнаде за неположене испите студената који обнављају годину,
- 3) накнаде за комисијске испите,
- 4) накнаде за признавање диплома за студенте који прелазе са других факултета због наставка школовања,
- 5) накнаде за штампање диплома, дипломских испита и трошкова промоције и
- 6) накнаде које се плаћају при упису сваког семестра.

(2) Високошколска установа дужна је да прије почетка уписа у наредну академску годину објави висину уписнина за све студијске програме на начин доступан јавности.

Члан 165.

(1) Влада, на приједлог Министарства, може одобрити да се на одређени студијски програм упише већи број студената од броја предвиђеног одлуком из члана 55. став 2. овог закона, уколико високошколска установа поднесе такав захтјев.

(2) Захтјев из става 1. овог члана високошколска установа може поднијети када испуњава кадровске, просторне и материјално-техничке услове, те ако постоји оправдан друштвени интерес.

(3) Студенти из става 1. овог члана самостално финансирају свој студиј плаћањем школарине у износу који утврди управни одбор високошколске установе.

Члан 166.

(1) Одлуку о висини школарине на приватној високошколској установи доноси високошколска установа.

(2) Високошколска установа из става 1. овог члана дужна је да прије расписивања конкурса за упис нових студената објави висину школарине за све студијске програме за које врши упис на начин доступан јавности.

Члан 167.

(1) Средства остварена од властитих прихода високошколска установа распоређује за:

- 1) унапређивање своје дјелатности,
- 2) накнаде радницима који су непосредно учествовали у стицању властитог прихода, у складу са законским прописима којима се регулишу радни односи и плате и
- 3) директне материјалне трошкове настале активношћу којом се стиче властити приход.

(2) Управни одбор високошколске установе доноси правилник о критеријумима за расподјелу властитих прихода, у складу са правилником из члана 158. став 2. овог закона, на основу приједлога вијећа организационих јединица.

(3) Правилником из става 2. овог члана прецизира се на који начин и у ком омјеру организациона јединица има финансијска овлашћења и преузима одговорност унутар високошколске установе и то тако да се прецизно евидентирају и одреде

приходи и расходи свих организационих јединица, поштујући однос учињених расхода и остварених прихода унутар високошколске установе.

Члан 168.

У сврху задовољавања јавних потреба у области високог образовања може се успостављати сарадња јавног и приватног сектора, у складу са прописима којима се регулише јавно-приватно партнерство.

ГЛАВА XV НАДЗОР И КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 169.

(1) Управни надзор над радом високошколских установа и законитошћу аката донесених од високошколских установа, на основу овог закона, врши Министарство.

(2) Управни надзор се спроводи тако да се не нарушава аутономија и не омета рад високошколске установе.

(3) Ако Министарство у вршењу управног надзора утврди да високошколска установа, у цијелости или за поједине студијске програме, не испуњава неки од услова за обављање дјелатности високог образовања прописаних овим законом, одредиће рок у којем је високошколска установа дужна да отклони утврђене недостатке.

(4) Ако високошколска установа из става 3. овог члана не отклони недостатке у утврђеном року, Министарство ће одузети дозволу за рад високошколској установи или дозволу за извођење појединих студијских програма на тој високошколској установи.

(5) Високошколска установа којој је одузета дозвола за рад или дозвола за извођење појединих студијских програма дужна је затеченим студентима обезбиједити настављање и завршетак школовања у складу са чланом 19. овог закона.

Члан 170.

(1) Инспекцијски надзор над примјеном овог закона врши Републичка управа за инспекцијске послове Републике Српске, путем просвјетне инспекције.

(2) У вршењу надзора просвјетни инспектор је овлашћен и дужан да:

1) забрани рад високошколској установи која обавља дјелатност високог образовања а није уписана у Регистар,

2) наложи предузимање одговарајућих мјера и радњи ради отклањања утврђених неправилности или недостатака у року који одреди,

3) наложи високошколској установи да поништи испите који нису обављени или признати са друге високошколске установе у складу са овим законом, статутом високошколске установе и другим актима високошколске установе,

4) наложи забрану рада лицима која нису у складу са овим законом стекла одговарајуће научнонаставно звање,

5) наложи високошколској установи да поништи уписе студената који су уписани супротно одредбама овог закона и статута високошколских установа,

6) наложи високошколској установи да поништи јавне исправе које су издате супротно одредбама овог закона и статутом високошколске установе,

7) наложи високошколској установи да поништи рјешење о признавању доношено супротно одредбама чл. 145. до 148. овог закона,

8) наложи отклањање недостатака у поступку вођења евиденције и документације,

9) наложи високошколској установи усаглашавање појединачних аката високошколске установе са прописима уколико утврди да су донесени супротно одредбама закона, других прописа и општих аката донесених на основу закона,

10) забрани високошколској установи, извођење новог студијског програма, без дозволе Министарства,

11) наложи високошколској установи доношење статута и осталих аката прописаних статутом,

12) наложи високошколској установи да испитне рокове организује у складу са овим законом,

13) наложи високошколској установи да утврди одговорне наставнике и сараднике,

14) наложи отклањање недостатака у именовању комисије за подношење извјештаја о избору наставника и сарадника и

15) предузме друге мјере и радње за које је законом и другим прописима овлашћен.

(3) Лице које сматра да су његова права прописана овим законом повријеђена, може се, ради заштите тих права, обратити надлежној инспекцији у року од три мјесеца од дана сазнања за учињену повреду, а најдаље у року од шест мјесеци од дана учињене повреде.

Члан 171.

(1) Новчаном казном од 3.000 КМ до 9.000 КМ казниће се за прекршај високошколска установа, ако:

1) не дозволи приступ високом образовању на основу: пола, расе, сексуалне оријентације, физичког или другог недостатка, брачног стања, боје коже, језика, вјероисповијести, политичког или другог мишљења, националног, етничког или социјалног поријекла, везе са неком националном заједницом, имовине, рођења, броја година или неког другог статуса (члан 5. став 6),

2) упише студента супротно одредбама члана 6. овог закона,

3) не достави план уписа у року који је утврђен чланом 55. став 1. овог закона,

4) не објави наставни план прије почетка наставе за наредну академску годину (члан 62. став 2),

5) изврши измјену студијског програма супротно члану 64. ст. 3. и 4. овог закона и ако не обавијести Министарство о извршеним измјенама студијског програма,

6) не омогући јавност приликом провјере свих облика знања (члан 69. став 2),

7) не организује полагање испита у складу са чланом 69. овог закона,

8) не именује комисију у складу са чланом 72. став 3. овог закона,

9) прије расписивања конкурса за упис нових студената не утврди и Министарству не предложи висину школарине за наредну школску годину за све студијске програме (члан 78. став 1. тачка 3)),

10) изврши избор у звања супротно одредбама чл. 100. до 110. овог закона,

11) не утврди одговорног наставника и сарадника (члан 108),

12) не објави или објави нетачну листу одговорних наставника и сарадника из члана 108. став 4. овог закона,

13) не спроведе процедуру избора наставника и сарадника у складу са чланом 113. овог закона,

14) не закључи уговор са студентом који је уписан на ту високошколску установу или закључи супротно одредбама члана 126. овог закона,

15) не води или ако води неуредно евиденције прописане чланом 150. став 1. овог закона и друге евиденције прописане од Министарства,

16) не достави Министарству у прописаном року податке у складу са чланом 151. став 2. овог закона,

17) не објави висину уписнина у складу са чланом 164. став 2. овог закона и

18) не усклади статут или друге опште акте са овим законом (члан 187).

(2) За прекршај из става 1. овог члана казниће се и одговорно лице у високошколској установи, новчаном казном од 500 КМ до 1.500 КМ.

Члан 172.

(1) Новчаном казном од 5.000 КМ до 15.000 КМ казниће се за прекршај високошколска установа, ако:

1) не достави доказе из члана 17. овог закона,

2) обавља дјелатност високог образовања у Републици, а није уписана у регистар из члана 33. став 2. овог закона,

3) не достави податке за регистар, а у складу са правилником из члан 33. став 4. овог члана,

4) обавља дјелатност високог образовања ван сједишта и оснује организациону јединицу без одобрења Министарства, члан 34. овог закона

5) изводи студијски програм за који није добила дозволу за рад (члан 39. став 2. тачка 1)),

6) изврши статусне промјене супротно одредби члана 42. овог закона,

7) не поступи у складу са чланом 52. став 1. овог закона,

8) закључи уговор о раду са наставником односно сарадником супротно одредби члана 123. овог закона,

9) изврши признавање супротно одредбама чл. 145. до 148. овог закона,

10) изда јавну исправу супротно подацима из евиденције коју води (чл. 152, 153. и 154),

11) не огласи ништавом диплому, додатак дипломи и увјерење о стеченом звању (члан 156. став 2),

12) не изврши рангирање студената у складу са чланом 162. овог закона и

13) не одреди висину школарине у складу са чланом 163. став 1. овог закона.

(2) За прекршај из става 1. овог члана казниће се одговорно лице у високошколској установи новчаном казном од 1.000 КМ до 3.000 КМ.

ГЛАВА XVI

ПРЕЛАЗНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 173.

(1) Високошколске установе уписане у Регистар из члана 33. дужне су да испуне услове из члана 12. став 1. тачка 2) и став 3. тачка 2) овог закона најкасније у року од двије године након ступања на снагу Уредбе из члана 184. овог закона, у супротном губе статус универзитета, односно високе школе.

(2) Студенти уписани према одредбама раније важећег закона имају право да заврше студиј у складу са тим законом, у року који не може бити дужи од броја година колико траје студијски програм.

Члан 174.

(1) Услов из члана 17. став 1. овог закона високошколска установа уписана у Регистар из члана 33. овог закона дужна је да испуни у року од двије године од дана ступања на снагу овог закона.

(2) Услов из члана 17. став 2. овог закона високошколска установа уписана у Регистар из члана 33. овог закона дужна је да испуни у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 175.

Започети поступци за оснивање, односно добијање рјешења о испуњености услова за рад, према раније важећем закону, окончаће се у складу са тим законом.

Члан 176.

Високошколске установе које имају почетну акредитацију дужне су да поднесу захтјев за акредитацију високошколске установе или студијских програма, у складу са прописима које доноси Агенција, најкасније у року од шест мјесеци од ступања на снагу овог закона.

Члан 177.

Високошколске установе дужне су да у року од три године од дана ступања на снагу овог закона ускладе студијске програме са одредбама члана 58. став 2. овог закона.

Члан 178.

(1) Одредбе члана 70. ст. 4, 5, 6. и 7. примјењиваће се од наредне академске године након истека рока из члана 177. овог закона.

(2) Студент који није остварио услов за упис наредне године студија из члана 70. став 4. овог закона има право уписа наредне године са правом преноса највише 15 ECTS бодова, без обзира на то колико је предмета исказано бројем бодова који се преносе, или са правом преноса највише два предмета, без обзира на то са колико ECTS бодова су исказани ти предмети, до наступања академске године из става 1. овог члана.

Члан 179.

(1) Лица изабрана у академска звања према раније важећим прописима (наставници и сарадници) која та звања имају на дан ступања на снагу овог закона задржавају та звања до истека периода на које су бирани.

(2) Започети избор у звање наставника, сарадника и професора емеритуса према прописима који су важили до дана ступања на снагу овог закона окончаће се према тим прописима, у року од шест мјесеци од дана ступања на снагу овог закона.

(3) Мандат ректора и проректора јавне високошколске установе, који су изабрани према прописима који су важили до дана ступања на снагу овог закона, траје до времена истека мандата на који су бирани.

(4) Мандат чланова Савјета, предсједника и чланова Комисије за информисање, који су изабрани према прописима који су важили до дана ступања на снагу овог закона, траје до времена истека мандата на који су бирани.

(5) Одредбе члана 100. став 1. тачка 1) и члана 101. став 1. тачка 2) овог закона примјењиваће се од академске 2019/2020. године.

(6) Лица која су бирана у звање вишег асистента, доцента и ванредног професора прије ступања на снагу овог закона, имају право на један реизбор по условима који су важили до ступања на снагу овог закона.

Члан 180.

(1) Лица која су у складу са одредбама раније важећег закона изводила наставу страних језика и наставу вјештина на нематичним факултетима, у звању наставника страних језика и вјештина, могу изводити наставу још годину дана од дана ступања на снагу овог закона.

(2) Након истека рока из става 1. овог члана високошколска установа је дужна изабрати наставнике страних језика и вјештина у складу са одредбама овог закона.

Члан 181.

(1) Студенти уписани на основни студиј, према одредбама Закона о универзитету („Службени гласник Републике Српске“, бр. 12/93, 14/94, 99/04 и 92/05), у трајању од пет или шест година могу завршити ове студије најдуже до краја академске 2017/2018. године.

(2) Ако је високошколској установи, на коју су уписана лица из става 1. овог члана, у међувремену одузета дозвола за рад, високошколска установа је дужна да затеченим студентима обезбиједи завршетак школовања на другој лиценцираној високошколској установи која изводи исти или сродан студијски програм.

(3) Ступањем на снагу овог закона студенти који не заврше основни студиј у року предвиђеном у ставу 1. овог члана могу студије наставити у складу са овим законом.

Члан 182.

(1) Студенти уписани на постдипломски студиј, према одредбама Закона о универзитету, могу завршити ове студије по започетом наставном плану и програму, условима и правилима студија, најдуже до краја академске 2016/2017. године.

(2) Лица која су стекла или ће стећи научни степен магистра наука, односно лица која су испуњавала услове за покретање поступка за стицање научног звања доктора наука, према Закону о универзитету, могу стећи научни степен доктора наука одбраном докторске дисертације у складу са наведеним законом.

(3) Лица из става 2. овог члана имају право да започну поступак за стицање научног степена доктора наука до почетка академске 2017/2018. године, на универзитетима који су основани у складу са Законом о универзитету на оним студијским програмима на којима је изведена најмање једна генерација студената постдипломског студија, с тим да се научни степен доктора наука може стећи закључно са 30. септембром 2020. године.

(4) Ступањем на снагу овог закона студенти који не заврше основни студиј у року предвиђеном у ст. 1. и 3. овог члана могу студије наставити у складу са овим законом.

Члан 183.

(1) Народна скупштина ће у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона донијети одлуку о Мрежи високошколских установа (члан 15. став 1).

(2) До доношења Мреже из става 1. овог члана не могу се подносити захтјеви за оснивање високошколских установа и студијских програма.

Члан 184.

Влада ће у року од шест мјесеци од дана ступања на снагу овог закона донијети уредбу о условима за оснивање и почетак рада високошколских установа и о поступку за утврђивање испуњености кадровских, просторних и материјално-техничких услова за извођење студијских програма првог, другог и трећег циклуса студија (члан 41).

Члан 185.

Министар ће у року од шест мјесеци од дана ступања на снагу овог закона донијети правилнике о:

- 1) областима образовања (члан 13. став 3),
- 2) 40-часовној радној седмици наставника и сарадника (члан 17. став 4),
- 3) садржају и поступка уписа у Регистар високошколских установа и регистар наставника и сарадника (члан 33. став 4),
- 4) поступку и условима избора академског особља (члан 104. став 2),
- 5) поступку признавања страних високошколских исправа у сврху запошљавања (члан 146. став 9),
- 6) садржају јавних исправа које издаје високошколска установа (члан 150 став 4),
- 7) садржају и начину вођења евиденције коју води високошколска установа (члан 151. став 3),
- 8) стандардима и нормативима за финансирање јавних високошколских установа (члан 158. став 2) и
- 9) суфинансирању међународне размјене студената и академског особља (члан 158. став 4).

Члан 186.

До доношења подзаконских аката из чл. 184. и 185. овог закона примјењиваће се подзаконски акти донесени на основу Закона о високом образовању („Службени гласник Републике Српске“, бр. 73/10, 104/11, 84/12, 108/13 и 44/15) који нису у супротности са одредбама овог закона.

Члан 187.

Високошколске установе ће ускладити своје статуте и друге опште акте са одредбама овог закона у року од шест мјесеци од дана ступања на снагу подзаконских аката прописаних чл. 184 и 185. овог закона.

Члан 188.

Одредбе овог закона примјењују се на теолошке факултете, високе теолошке школе и теолошке академије.

ГЛАВА XVII
ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 189.

Ступањем на снагу овог закона престаје да важи Закон о високом образовању („Службени гласник Републике Српске“, бр. 73/10, 104/11, 84/12, 108/13 и 44/15).

Члан 190.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Српске“.

Број:
Датум:

ПРЕДСЈЕДНИК
НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ
Недељко Чубриловић

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ НАЦРТА ЗАКОНА О ВИСОКОМ ОБРАЗОВАЊУ

I УСТАВНИ ОСНОВ

Уставни основ за доношење овог закона садржан је у Амандману XXXII тачка 12. на члан 68. Устава Републике Српске, према коме Република Српска, између осталог, уређује и обезбјеђује бригу о дјечи и омладини, образовање, културу и заштиту културних добара, физичку културу, и у члану 70. тачка 2. Устава Републике Српске, којим је утврђено да Народна скупштина Републике Српске доноси законе.

II УСКЛАЂЕНОСТ СА УСТАВОМ, ПРАВНИМ СИСТЕМОМ И ПРАВИЛИМА НОРМАТИВНОПРАВНЕ ТЕХНИКЕ

Према Мишљењу Републичког секретаријата за законодавство број: 22/03-021-284/16 од 22. априла 2016. године, уставни основ за доношење овог закона садржан је у Амандману XXXII тачка 12. на члан 68. Устава Републике Српске, према којем Република, између осталог, уређује и обезбеђује област образовања. Уставом Републике Српске утврђено је да свако има право на школовање под једнаким условима и да је сваком под једнаким условима доступно високошколско образовање.

Обрађивач Закона је у складу са чланом 41. став. 2. Правила за израду закона и других прописа Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 24/14), у образложењу Закона навео разлоге за доношење новог Закона о високом образовању. С тим у вези истакнуто је да је разлог за доношење новог Закона садржан у неопходности усклађивања система високог образовања Републике Српске, са континуираним промјенама у Европском простору високог образовања.

Обрађивач Закона наводи да је разлог за доношење овог закона садржан и у потреби да се поједине одредбе, које се суштински не мијењају, потпуније и прецизније дефинишу из разлога што су се у примјени показале као недоречене и непрецизне.

Овим законом уређују се принципи и циљеви високог образовања, ниво и врсте високог образовања, оснивање, организација и рад високошколских установа, обезбјеђење квалитета у области високог образовања, образовна дјелатност, права и обавезе академског особља и студената и друга питања за обављање дјелатности високог образовања.

Републички секретаријат за законодавство размотрио је Нацрт закона и, не упуштајући се у цјелисходност норми, обрађивачу је дао одређене примједбе и сугестије у циљу усклађивања предложеног текста Закона са Правилима за израду закона и других прописа Републике Српске. С тим у вези, дате су примједбе које се односе на усаглашавање текста Закона са чл. 9, 10, 20, 22, 23, 31, 41, 83. и 84. Правила, а односе се на означавање глава и одјељака као класификационих јединице закона, на предмет садржинских одредаба, на врсте садржинских одредаба и на начин писања овлашћења за доношење подзаконских аката, садржај прелазних одредаба, садржај образложења и на нормативни облик, језик и стил писања прописа.

Овај секретаријат је дао примједбу у погледу назива Закона о административним таксама („Службени гласник Републике Српске“, бр. 100/11, 103/11 и 67/13), који не садржи накнаде.

Поред тога, дата је сугестија да се изврши усклађивање законских рјешења са чл. 80, 81. и 82. Законом о републичкој управи („Службени гласник Републике Српске“, бр. 118/08, 11/09, 74/10, 86/10, 24/12 и 121/12) и са Уредбом о начелима за унутрашњу организацију и систематизацију радних мјеста у републичким органима управе

Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 18/09) у дијелу који се односи на оснивање и послове Центра за признавање страних високошколских исправа као организационе јединице Министарства просвјете и културе.

Такође је дата сугестија да се изврши усклађивање Нацрта закона са Законом о привредним друштвима („Службени гласник Републике Српске“, бр. 127/08, 58/09, 100/11 и 67/13) у дијелу који се односи на врсте статусних промјена високошколских установа.

Овај секретаријат дао је примједбу на погрешну примјену члана 56. Закона о општем управном поступку („Службени гласник Републике Српске“, бр. 13/02, 50/10 и 87/07) у дијелу који се односи на доношење закључка којим се одбацује неуредан захтјев, а не рјешење.

Поред тога, овај секретаријат је указао обрађивачу на нејасно и непотпуно нормирање појединих одредаба Закона на начин да је Нацртом закона предвиђено да се питања која би требало да се уређују законом оставио могућност да се могу уредити нижим актима.

Републички секретаријат за законодавство констатује да је обрађивач у образложењу Закона навео да је поступио у складу Смјерницама за поступање републичких органа управе о учешћу јавности и консултацијама у изради закона („Службени гласник Републике Српске“, бр. 123/08 и 73/12) и приликом израде закона прибавио приједлоге и сугестије заинтересованих лица, те их уградио у текст Нацрта закона.

Будући да постоји уставни основ за доношење предметног закона, да је усаглашен са правним системом Републике Српске и са Правилима за израду закона и других прописа Републике Српске, мишљење је да се Нацрт закона о високом образовању може упутити на разматрање.

III УСКЛАЂЕНОСТ СА ПРАВНИМ ПОРЕТКОМ ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ

Министарство за економске односе и регионалну сарадњу је у Мишљењу о усклађености Нацрта закона о високом образовању са правном тековином Европске уније и правним актима Савјета Европе, донесеним под бројем: 17.03-020-1053/16 од 20. априла 2016. године, констатовало да, након увида у прописе Европске уније и анализе одредаба Нацрта закона о високом образовању није установљено да право ЕУ *acquis* садржи изворе који су релевантни за предмет утврђивања достављеног Нацрта, због чега у Изјави о усклађености стоји оцјена „непримјењиво“.

IV РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Разлог за доношење Закона о високом образовању је садржан у неопходности усклађивања система високог образовања Републике Српске, са континуираним промјенама у Европском простору високог образовања, а које су се десиле од усвајања важећег Закона о високом образовању („Службени гласник Републике Српске“, бр. 73/10, 104/11, 84/12, 108/13 и 44/15).

Током примјене Закона о високом образовању уочено је да одређена законска рјешења треба прецизније и јасније, или у потпуности на другачији начин дефинисати, а на што је исказано и кроз примједбе које су долазиле од високошколских установа, студената и других друштвених партнера.

Одређена рјешења у овом нацрту су дата из разлога да се омогући и побољша препознатљивост на високошколским установама и тржишту рада у иностранству

квалификација које се стичу на високошколским установама у Републици Српској, а све у циљу даљег наставка школовања и усавршавања наших студената. Такође, поступак акредитације високошколских установа који је овим нацртом уведен као обавезан, представља новину у односу на важећи Закон, а због нужности акредитације студијских програма с циљем међународне упоредивости високошколских квалификација које се стичу у систему високог образовања у Републици Српској. Неке од новина које су предвиђене одредбама нацрта овог закона су и: прецизније одређивање појмова попут академских и струковних студија, универзитета и високе школе, заједничког студијског програма, цјеложивотног учења, увођење категорије самофинансирајућег студента, поштравање услова за избор у академска звања. Све горепоменуте одредбе у овом нацрту имају за циљ подизање квалитета у области високог образовања у Републици Српској.

V УЧЕШЋЕ ЈАВНОСТИ И КОНСУЛТАЦИЈЕ У ИЗРАДИ ЗАКОНА

Приликом израде овог закона испуњени су услови из члана 4. Смјерница за поступање републичких органа управе о учешћу јавности и консултацијама у изради закона („Службени гласник Републике Српске“, бр. 123/08 и 73/12).

VI ОБРАЗЛОЖЕЊЕ ПРЕДЛОЖЕНИХ РЈЕШЕЊА

Главом I – Основне одредбе (чл. 1–6) прописани су предмет Закона, принципи на којима се темељи високо образовање, циљеви и приступ високом образовању, те критеријуми на основу којих се врши класификација и избор кандидата за упис на студијске програме на високошколској установи.

Главом II – Врсте и нивои високог образовања (чл. 7–10) дефинисане су врсте студија, и то као академске и струковне студије, те могућност њиховог извођења на првом, другом и трећем циклусу студија. Чланом 8. прописани су нивои високог образовања. Овим чланом прописано је да су студије првог циклуса академске и струковне, а да се на другом и трећем циклусу могу изводити само академске студије.

Главом III – Високошколске установе (чл. 11–45) дефинисане су врсте високошколских установа, и то: универзитет и висока школа. Чланом 12. прописано је да универзитет изводи академске студије сва три циклуса, а да може изводити струковне студије првог циклуса, а висока школа струковне и академске студије првог циклуса, што такође представља новину у односу на досадашње прописе, а по којима није било прецизно одређено која врста високошколских установа може изводити коју врсту студија. Истим чланом прописано је да универзитет реализује најмање десет различитих академских студијских програма из најмање три области образовања, а висока школа најмање три студијска програма из једне области образовања, а што представља поштравање услова за оснивање и рад високошколских установа.

Чланом 15. је предвиђено да Народна скупштина Републике Српске, на приједлог Владе доноси одлуку о мрежи високошколских установа и студијских програма у Републици, која садржи смјернице и критеријуме за оснивање нових високошколских установа и студијских програма. Сврха доношења наведне мреже је у потреби да се уреди оснивање нових високошколских установа и студијских програма, сходно потребама Републике, а узимајући у обзир податке о: привредним активностима у одређеним јединицама локалне самоуправе, потребама за одређеним кадровима на тржишту рада, о незапосленим са евиденције Завода за запошљавање и сл.

Чл. 16–34. прописан је поступак оснивање високошколских установа, јавних и приватних.

Чл. 17, 18. и 19. прописани су кадровски, просторни и материјално-технички услови које високошколска установа мора да испуњава да би започела са обављањем дјеланости високог образовања.

Овим нацртом је први пут је прецизно дефинисан поступак оснивања јавне високошколске установе, затим поступак основања приватне високошколске установе, као и издавање дозволе за извођење новог студијског програма, а што важећим Законом није било прецизно одређено, па је често доводило до нејасноћа у току самог поступка, а што је стварало несигурност за осниваче високошколских установа, али и за Министарство.

Чл. 35–43. прописан је поступак издавања дозволе за извођење студијског програма. Чланом 35. прописана је документација коју високошколска установа која има дозволу за рад доставља Министарству уз захтјев, а чланом 36. прописана је садржина Елабората о студијском програму. Новину у овом закону, у односу на раније важеће прописе, представља одредба да високошколска установа којој је издата дозвола за извођење студијског програма до 31. маја текуће године може започети са извођењем тог студијског програма у академској години која почиње у текућој календарској години, а да би се спријечиле уочене појаве да високошколске установе које добију дозволу за извођење студијског програма након расписивања конкурса (јун) накнадно расписују конкурсе за пријем студената. Чланом 42. прописане су статусне промјене и начин њиховог вршења, а чланом 43. обавеза оснивача да у случајевима престанка рада високошколске установе осигура трајно чување евиденције из члана 150. став 1. овог закона, студијских програма, архива и друге документације, ради правне сигурности лица која су завршила те студијске програме на тим високошколским установама.

Главом IV – Обезбјеђење квалитета у области високог образовања (чл. 46–54) прописан је поступак акредитације за постојеће високошколске установе и студијске програме, а с циљем вредновања достигнутог нивоа квалитета. Чланом 48. прописано је да поступак акредитације спроводи Агенција за акредитацију високошколских установа Републике Српске. Новину у овом закону, у односу на раније важећи Закон, представља одредба члана 52. којом је прописано да је високошколска установа дужна да поднесе захтјев за акредитацију високошколске установе и студијског програма најкасније након што изведе једну генерацију студената трогодишњег или четворогодишњег студија од прве године студија. Дакле, овим нацртом, акредитација је прописана као обавезна, за разлику од одредаба важећег Закона, а ради уједначавања квалитета на високошколским установама и међународне препознатљивости високошколских диплома које се стичу на високошколским установама у Републици Српској. Истим чланом прописана је обавеза високошколске установе да покрене поступак акредитације најкасније у року од шест мјесеци прије истека важења претходне акредитације. Чланом 47. прописано је да високошколској установи која не добије акредитацију, дозвола за рад важи још годину дана од дана коначности одлуке о одбијању захтјева за акредитацију, без права уписа студената, а да је Министарство дужно да, у овом случају, у року од осам дана донесе рјешење о одузимању дозволе за рад и објави престанак важења дозволе за рад.

Главом V – Образовна дјелатност (чл. 55–74) прописано је да се високо образовање може стицати редовно и ванредно, а да се начин извођења ванредног студија уређује статутом високошколске установе, такође уз обавезу стицања ECTS бодова. Чланом 56. прописано је да се одређени студијски програми, и то: медицина, стоматологија, фармација, ветерина, ерхитектура, као и одређени студијски програми из области умјетности не могу изводити као ванредни студиј, а због чињенице да је

ријеч о студијским програмима за чије извођење су потребни сложенији услови, те због степена развоја високошколских установа у Републици Српској, мишљења смо да немају услове да наведене студијске програме организују као ванредни студиј.

Чланом 58. овог нацрта прописано је да број предмета у једном семестру не може да буде већи од шест, а у Прелазним одредбама чланом 173. прописана је обавеза високошколским установама да ускладе своје студијске програме са одредбама овог члана најкасније у року од три године од ступања на снагу овог закона. Овај рок остављен је због чињенице да у случају усклађивања студијских програма са овом одредбом, сви студијски програми морају проћи поновни поступак лиценцирања. Оваква одредба дата је у нацрту овог закона, на иницијативу студената, а због чињенице да неки студијски програми на једној години имају 21 и више предмета, а што доводи до тога да су студенти приморани да преносе ECTS бодове у наредну годину студија, односно нису у могућности да испуне своје испитне обавезе у току једне године. Ставом 4. члана 58. прописано је да се наставним планом студија у првом и другом циклусу утврђује 25 часова наставе седмично, а за разлику од одредбе важећег Закона према којој је било прописано да се утврђује најмање 20, а највише 25 часова наставе. Оваква одредба је доводила до злоупотреба од појединих високошколских установа, које су утврђивале 20 часова седмично, а што је у току четири академске године, између оваквог студијског програма и оног у којем је утврђено 25 часова седмично, доводило до велике разлике у броју часова (разлика је могла да досегне чак до једне академске године).

Чланом 59. став 4. прописано је да се пренос ECTS може вршити само из исте врсте студијских програма, академских и струковних. То значи да је могуће вршити пренос само између струковних студијских програма или само између академских студијских програма, а није могуће вршити пренос ECTS између струковних и академских и обрнуто.

Чланом 66. прописан је појам заједничког студија, а ставом 3. овог члана прописано је да се успостављање, извођење, завршетак заједничког студија и издавање дипломе уређује уговором између високошколских установа које га изводе, а у складу са одредбама овог закона.

Чланом 70. прописани су испитни рокови и то као обавезни: јануарско–фебруарски, априлиски, јунско–јулски и августовско–септембарски испитни рок. За разлику од важећег закона који прописује као два обавезна рока септембарски и октобарски испитни рок, у овом нацрту је изостављен октобарски рок, а због чињенице да настава почиње, по правилу, 1. октобра, те да је прописивање октобарског рока ометало редован почетак наставе. С тим у вези, као обавезан је прописан августовско–септембарски испитни рок са три испитна термина.

Ставом 4. овог члана прописано је да студент стиче услове за упис наредне године студија ако је у студијској години у коју је уписан остварио 60 ECTS бодова

Ст. 5. и 6. истог члана прописано је да се студенту на првом и другом циклусу студија продужавају права и обавезе које остварује на основу статуса студента, најдуже у року од једне године од истека посљедње године студија (апсолвентски стаж), а да послје истека овог рока студент прелази у статус самофинансирајућег студента и има право да полаже испите уз накнаду трошкова у складу са општим актом високошколске установе. Ставом 7. прописано је да студент који не испуни услов из става 4. овог члана у току студија има право на укупно двије обнове године, укључујући и апсолвентски стаж. У вези са овим је прелазна одредба 174, а којом је прописано да ће се одредбе ст. 4, 5, 6. и 7. члана 70. примјењивати по истеку академске године у којој су високошколске установе дужне да ускладе своје студијске програме на начин да број предмета по семестру не може да буде већи од шест.

Главом VI – Институционална аутономија и правни субјективитет (чл. 75–81) прописано је да високошколске установе уживају слободу у наставном и научноистраживачком и умјетничком раду у оквиру добијене дозволе за рад, без мијешања органа власти. Чланом 81. овог нацрта прописано је да је простор високошколске установе неповредив, и да у њега не смију улазити припадници органа надлежног за унутрашње послове без дозволе надлежног органа те установе, осим у случајевима прописаним овим законом.

Главом VII – Организација високошколске установе (чл. 82–98) прописано је да су организационе јединице универзитета: факултети, академије и научноистраживачки институти. Чланом 82. ст. 4. и 5. прописано је да универзитет има својство правног лица, а да организационе јединице немају статус правног лица, а што је у складу са постулатом интегрисаног универзитета. Ставом 2. овог члана прописано је да високе школе могу бити организационе јединице универзитета без својства правног лица. Такође је прописано да су универзитети дужни уписати организационе јединице у судски регистар.

Чл. 85–98. прописани су органи универзитета, факултета, умјетничке академије и високе школе у саставу универзитета, начин њиховог оснивања и њихове надлежности.

Чланом 98. прописано је да високошколска установа или њена организациона јединица, уз сагласност сената и управног одбора високошколске установе може основати своје центре у којима се обавља дјелатност којом се повезује пракса, наука, умјетност и високо образовање и у чијем раду учествују и студенти (инжењерски бирои, радионице, правни центри, центри за социјални рад и другу помоћ грађанима, ветеринарске и друге амбуланте, производни центри, туристичке и друге организације, галерије). Циљ ове одредбе је да се студентима омогући обављање практичног рада у току трајања студијског програма, те да стичу искуство.

Глава VIII – Академско особље (чл. 99–125) прописани су минимални услови за избор у научнонаставна, наставна и сарадничка звања на академским студијским програмима које изводе универзитет или висока школа. Чланом 104. прописано је да се услови за избор у научнонаставна, умјетничко-наставна, наставна и сарадничка звања уређују општим актом високошколске установе, а чланом 105. да се приликом избора у исто или више звања узимају у обзир само објављени радови, књиге и резултати властитих истраживања у примјени, пројекти, те менторства у времену од посљедњег избора. Чланом 106. прописан је период на који се бира академско особље на академским студијским програмима, а чланом 107. на струковним студијским програмима. Чланом 108. прописано је да наставнику и сараднику који је именован на јавну функцију мирују права и обавезе на високошколској установи у периоду док обавља ту функцију, а најдуже један мандат. Ова одредба је нормирана на иницијативу студената, а с обзиром на велики број притужби који су изнесене на квалитет и редовитост наставе коју држе наставници именовани на јавну функцију.

Чланом 121. прописано је да академско особље закључује уговор о раду са високошколском установом на неодређено вријеме, уз обавезу спровођења поновног избора у исто или више звања по истеку периода на који су изабрани. Према досадашњем закону, поред уговора на неодређено академско особље је могло закључити уговор на неодређено вријеме, а то је доводило до закључивања различитих врста уговора на јавним високошколским установама и до несигурности академског особља.

Чланом 124. прописано је да наставнику престаје радни однос на високошколској установи на крају школске године у којој је навршио 68 година, а да ће се ова одредба примјењивати закључно са 30. септембром 2021. године. Смисао прописивања овог рока је саджан у томе да се након 2020/2021. године рок за одлазак у пензију усклади са

прописима којима се регулишу радни односи, а под претпоставком да је рок од пет година довољан да високошколске установе одшколују свој кадар. Ставом 3. истог члана прописано је да лице пензионисано у складу са прописима друге државе не може изводити наставу на високошколским установама у Републици Српској, осим у случају да се на конкурс није пријавио наставник, односно сарадник из Републике који испуњава услове.

Глава IX – Студенти (чл. 126–136) прописане су одредбе које се односе на права и обавезе студената уписаних на високошколске установе. Чланом 126. став 2. прописано је шта се све обавезно утврђује уговором који студент закључује са високошколском установом, а све због правне сигурности студената.

Чланом 134. прописано је да се област студентског организовања регулише посебним законом, те овај закон не садржи одредбе које говоре о формирању студентских представничких тијела нити Уније студената. Студентско организовање је регулисано Законом о студентском организовању који је у законодавној процедури.

Чланом 135. прописано је да високошколска установа у оквиру своје дјелатности може реализовати програме цјеложивотног образовања, ван оквира студијских програма за које је добила дозволу за рад. Овим законом је први пут уређено организовање програма цјеложивотног образовања на високошколским установама, а с обзиром на то да постоји све већи број захтјева високошколских установа, односно организационих јединица, за реализовање програма цјеложивотног учења. Важећи Закон о високом образовању је, као један од принципа на којима се темељи високо образовање, прописивао и концепт цјеложивотног учења, али није прописивао начин организовања ових програма, што је онемогућавало високошколске установе да исте организују.

Главом X – Права, обавезе и одговорности надлежних органа (чл. 137–138) прописане су надлежности и одговорности Владе и Министарства у области високог образовања.

Главом XI – Тијела у области високог образовања (чл. 139–144) прописане су одредбе које се односе на Ректорску конференцију Републике Српске, Конференцију високих школа и Савјета за развој високог образовања и осигурање квалитета. Новину у овом закону представља одредба члана 142. став 1. тачка 2) којом је прописано да у раду Савјета учествују и два представника студната које на приједлог Уније студената именује Влада, а да им мандат траје годину дана. Ова одредба је стављена на иницијативу Уније студената, а по угледу на учешће студената у тијелима са сличном надлежношћу у земљама у окружењу.

Главом XII – Признавање страних високошколских испарава и вредновање страних студијских програма (чл. 145–149) прописан је поступак признавања страних високошколских испарава у сврху запошљавања и у сврху наставка образовања те вредновање страних студијских програма које представља саставни дио поступка признавања. Умјесто досадашње Комисије за информисање и признавање докумената из области високог образовања предлаже се оснивање унутрашње организационе јединице у Министарству која би, по узору на Србију и друге земље у региону, вршила признавање у сврху запошљавања, те давала препоруке и мишљења по захтјевима високошколских установа које врше признавање у сврху наставка образовања. Први разлог за предложено рјешење је ојачавање улоге и значаја Министарства просвјете и културе Републике Српске у области признавања страних високошколских диплома у региону и шире, нарочито због тога што се очекује формирање мреже центара за признавање у региону и земљама бивше СФРЈ, те би уз већ договорену подршку Центра за информисање и признавање докумената из области високог образовања БиХ (ЦИП БИХ), ENIC/NARIC центар Републике Српске могао постати пуноправни члан те

мреже, с обзиром на то да ЦИП БИХ нема овлашћење да доноси правно обавезујуће одлуке о признавању. већ само да даје препоруке и мишљења.

Други разлог је потреба признавања диплома стечених у Србији (већ три године се странке упућују у Федерацију и тако се губе значајани јавни приход од признавања), али само за потребе запошљавања у Федерацији БиХ, Брчко Дистрикту БиХ и институцијама БиХ. Због великог броја таквих захтјева и обавезе провјере вјеродостојности сваке дипломе, ово представља обиман и захтјеван посао, а комисија која се састаје једном мјесечно нема капацитета за толики обим посла.

Трећи разлог је усклађивање законодавства са Лисабонском конвенцијом о признавању (усвојена 1997. године, а БиХ је ратификовала 2003. године) и праксом других земаља Европе, јер нигдје осим у Републици Српској није предвиђено да професионално признавање (тј. признавање у сврху запошљавања) врши комисија (комисије постоје у неким државама али само као *ad hoc* тијела која се формирају у сврху вредновања страног студијског програма, док одлуку на крају доноси надлежни орган).

Четврти разлог је финансијске природе јер укидањем комисије не би више постојала обавеза мјесечне исплате хонорара члановима комисије за признавање, а високошколске установе би биле дужне по захтјеву ENIC/NARIC центра извршити и доставити Министарству вредновање страног студијског програма у сврху професионалног признавања без накнаде.

Главом XIII – Евиденција и јавне исправе (чл. 150–156) прописана је обавеза високошколских установа да води матичну књигу, евиденцију о издатим јавним исправама и евиденцију о испитима, те обавеза министра да донесе Правилник о садржају и начину вођења евиденције коју води високошколска установа.

Чланом 151. прописано је да Министарство води електронску базу података о студијским програмима, кадровским, просторним, материјално-техничким условима и студентима у оквиру које су високошколске установе дужне да попуњавају семестралне анкете и обавеза министра да донесе правилник којим се прописује садржај, начин и поступак вођења базе из става 1. овог члана.

Главом XIV – Финансирање високошколских установа (чл. 157–168) прописано је финансирање високошколских установа. Чланом 160. став 1. т. 1) и 2) прописано је да је школарина на јавним високошколским установама износ новчаних средстава којима студент суфинансира укупне трошкове одређене године студија или у потпуности самостално финансира укупне трошкове одређене године студија. Дакле, овом одредбом се уводи категорија самофинансирајућег студента. Чланом 162. прописано је рангирање студената чије школовање се финансира или суфинансира из буџета Републике.

Чланом 163. прописано је да високошколска установа одређује висину школарине коју плаћају студенти који суфинансирају или финансирају своје школовање по линеарном моделу у зависности од њиховог мјеста на ранг листи у складу са актом високошколске установе, а ставом 2. овог члана да студент који се финансира из буџета Републике може у том статусу да има уписан само један студијски програм на истом нивоу студија.

Чланом 165. прописана је могућност да Влада, на приједлог Министарства, може одобрити да се на одређени студијски програм упише већи број студената од броја предвиђеног одлуком из члана 55. став 2. Закона, а ти студенти сами финансирају свој студиј плаћањем школарине у износу који утврди високошколска установа.

Главом XV – Надзор и казнене одредбе (чл. 169–172) прописано је да управни надзор над радом високошколских установа и законитошћу аката донесених од високошколских установа, на основу овог закона врши Министарство, а инспекцијски

надзор Републичка управа за инспекцијске послове Републике Српске, путем просвјетне инспекције.

Главом XVI – прописане су прелазне и завршне одредбе (чл. 173–189).

Чланом 173. став 1. прописано је да су високошколске установе уписане у Регистар дужне испнити услове прописане чланом 12. став 1. тачка 2) и став 3. тачка 2) најкасније у року од двије године од дана ступања на снагу овог закона, а у супротном губе статус универзитета односно високе школе.

Чланом 175. прописано је да започети поступци за оснивање, односно добијање рјешења о испуњености услова за рад, према ранијем важећем закону, окончаће се у складу са тим законом. Ово подразумијева да ће исти поступци бити завршени у року предвиђеним законом којим се уређује општи управни поступак.

Чланом 176. прописано је обавеза високошколским установама које имају почетну акредитацију, а према важећем Закону о високом образовању, то су све оне установе које имају лиценцу, да поднесу захтјев за акредитацију високошколских установа или студијских програма. С обзиром на то да према важећем Закону акредитација није била обавезна, а према овом закону акредитација је обавезна, дат је рок од шест мјесеци за подношење захтјева за акредитацију свим високошколским установама.

Чланом 177. дат је рок од три године од дана ступања на снагу овог закона високошколским установама да ускладе своје студијске програме у вези са одредбом којом је прописано да број предмета у једном семестру не може да буде већи од шест.

Чланом 178. прописано је да студент који није остварио 60 ECTS у години коју је уписан може уписати наредну годину студија са правом преноса највише 15 ECTS бодова, без обзира на то колико је предмета исказано бројем бодова који се преносе, или са правом преноса највише два предмета, без обзира на то са колико ECTS бодова су исказани ти предмети. Ово право студенти могу остваривати најкасније три године од дана ступања на снагу овог закона, а што је у вези са чланом 177. којим је прописан рок од три године високошколским установама да ускладе своје студијске програме у вези са одредбом којом је прописано да број предмета у једном семестру не може да буде већи од шест. Дакле, након три године од дана ступања на снагу овог закона број испита по семестру не смије бити већи од шест, а студент остварује упис у наредну годину студија само ако је остварио 60 ECTS у години коју је уписан.

Чланом 180. прописано је да лица која су у складу са одредбама раније важећег Закона изводила наставу страних језика и наставу вјештина на нематичним факултетима могу изводити наставу још годину дана од дана ступања на снагу овог закона, а након истека овог рок високошколска установа је дужна изабрати наставнике страних језика и вјештина у складу са одредбама овог закона. Ова одредба је прописана на иницијативу академске заједнице и студената, а с обзиром на све веће потребе за квалитетном наставом језика на свим студијским програмима, те постојањем великог броја акадеског особља које испуњава услове за избор према овом закону.

Чланом 189. прописано је да ступањем на снагу овог закона престаје да важи Закон о високом образовању („Службени гласник Републике Српске“, бр. 73/10, 104/11, 84/12, 108/13 и 44/15).

VII ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА И ЕКОНОМСКА ОПРАВДАНОСТ ДОНОШЕЊА ЗАКОНА

За реализацију овог закона нису потребна додатна финансијска средства.